

Bolagsstyrningsrapport

Utdrag ur Handelsbankens årsredovisning

2017

Handelsbanken

Bolagsstyrningsrapport

Handelsbanken är ett svenskt publikt aktiebolag vars aktier är noterade på Nasdaq Stockholm. Styrelsen lämnar här 2017 års bolagsstyrningsrapport. Handelsbanken tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning.

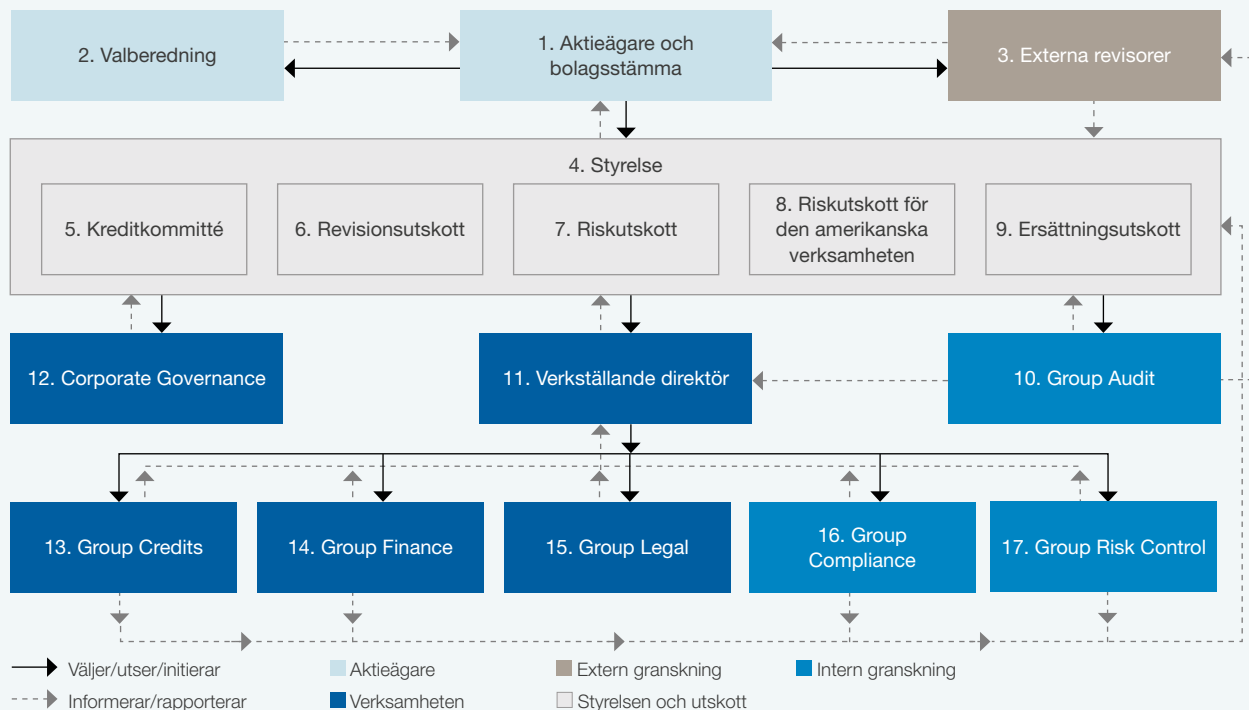
Denna bolagsstyrningsrapport utgör ett utdrag ur Handelsbankens legala årsredovisning. Bolagsstyrningsrapporten är granskad av bankens externa revisorer och granskningen har rapporterats i Revisionsberättelsen.

INNEHÅLL

STRUKTUR FÖR BOLAGSSTYRNING	48	RAMVERK FÖR KONTROLL	54
BOLAGSSTYRNING I HANDELSBANKEN	50	Risk Forum	54
Bankens kultur och långsiktiga mål	50	Verksamhetens interna kontroll	54
Tillämpning av Svensk kod för bolagsstyrning	50	Group Audit	54
Allmänt om reglering av och tillsyn över banker	50	Group Compliance	54
AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA	50	Group Risk Control	55
Aktieägares rättigheter	50	POLICYDOKUMENT	55
Aktieägare med större innehav	50	ERSÄTTNINGSPRINCIPER I HANDELSBANKEN	57
Årsstämman 2017	51	Fast ersättning	58
Revisorer	51	Principer för ersättning till ledande befattningshavare	58
VALBEREDNING	51	Rörlig ersättning	58
Rekryterings- och mångfaldsarbete	51	STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN	59
STYRELSE	52	Kontrollmiljö	59
Styrelsens sammansättning	52	Riskbedömning	59
Styrelseledamöternas oberoende	52	Kontrollaktiviteter	59
Styrelsearbetets grunder	52	Information och kommunikation	59
Styrelseordförande	52	Uppföljning	59
Styrelsens arbete 2017	52	STYRELSE	60
Utskotts- och kommittéarbete	52	SENIOR MANAGEMENT SAMT AUDIT OCH WHISTLEBLOWING FUNCTION	62
BANKENS LEDNING	53	REVISIONSBERÄTTELSE	206
Verkställande direktör	53		
Verksamhetsstruktur	54		

Struktur för bolagsstyrning

Bolagsstyrning i Handelsbanken – en översikt

Bilden sammanfattar bolagsstyrningen i Handelsbanken. Aktieägarna beslutar vid bolagsstämman. I vissa frågor bereds aktieägarnas beslut av valberedningen. Aktieägarna utser en styrelse som i sin tur utser en verkställande direktör för att sköta den löpande verksamheten. Styrelsen (i Handelsbanken benämnd centralstyrelsen) organiserar inom sig olika utskott och har till sitt förfogande en enhet för bolagsstyrning. Som stöd för styrningen av banken har verkställande direktören Group Finance, Group Credits och Group Legal. Inom banken finns också ett antal kontrollfunktioner. Därtill utövar aktieägarna kontroll genom de av bolagsstämman utsedda revisorerna.

1. AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA

Aktieägares rätt att besluta i bankens angelägenheter utövas på bolagsstämman, som är bankens högsta beslutande organ. Varje år hålls en årsstämma som bland annat utser styrelse, styrelsens ordförande och revisorer. Den kan också besluta om hur valberedning ska utses. Se även sidan 51.

2. VALBEREDNING

Valberedningen är aktieägarnas organ för beredning av förslag till årsstämman på styrelseordförande och övriga ledamöter i styrelsen samt om arvode till ordförande och övriga ledamöter. Valberedningen föreslår även val av revisorer och arvode till dessa. Årsstämman beslutar hur valberedningen ska utses.

3. EXTERNA REVISORER

Revisorer utses av årsstämman för en period som sträcker sig till utgången av nästa årsstämma. Revisorerna är ansvariga inför aktieägarna på stämman. De granskar och lämnar en revisionsberättelse över bland annat årsredovisningen, inklusive denna bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisorerna rapporte-

rar dessutom muntligen och skriftligen till styrelsens revisionsutskott hur revisionen har bedrivits och hur de bedömer ordningen och den interna kontrollen i banken. Revisorerna lämnar även en sammanfattande redogörelse för revisionen till styrelsen i sin helhet.

4. STYRELSE

Styrelsen ansvarar för bankens organisation och förvaltar bankens angelägenheter för aktieägarnas räkning. Styrelsen ska fortlöpande bedöma bankens ekonomiska situation och se till att banken är organiserad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bankens ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen fastställer policyer och instruktioner för hur detta ska utföras samt fastställer en arbetsordning för styrelsen och en instruktion för verkställande direktören.

Av dessa centrala styrdokument framgår hur ansvar och befogenheter fördelas mellan styrelsen som helhet, utskott, kommittéer, styrelsens ordförande och verkställande direktören. Styrelsen utser verkställande direktören, vice verkställande direktörer och chef för Group Audit samt fastställer anställningsvillkor för bland annat dessa personer. Styrelsen beslutar

även om anställningsvillkoren för cheferna för Group Compliance och Group Risk Control. Ordföranden ansvarar för utvärdering av styrelsens arbete och informerar valberedningen om resultatet av utvärderingen.

5. KREDITKOMMITTÉ

Styrelsen har inrättat en kreditkommitté som beslutar i sådana kreditärenden som beloppsmässigt överstiger den beslutandelimit som centralstyrelsen delegerat till annan enhet. Ärenden av särskild betydelse liksom krediter till styrelseledamöter och vissa personer i ledande ställning, avgörs dock av hela styrelsen. Representant från den enhet inom banken som kreditärendet gäller är föredragande i kreditkommittén.

6. REVISIONSUTSKOTT

Styrelsens revisionsutskott övervakar den finansiella rapporteringen genom att granska viktiga redovisningsfrågor och andra förhållanden som kan påverka den finansiella rapporteringens kvalitativa innehåll. Utskottet övervakar även effektiviteten i bankens och koncernens interna kontroll, interntrevision och riskhantering med avseende på den finansiella

rapporteringen samt de externa revisorernas opartiskhet och självständighet. Utskottet utvärderar revisionsinsatsen och biträder valberedningen i fråga om val av revisor. Utskottet tar även del av rapporter från bankens interna och externa revisorer.

7. RISKUTSKOTT

Styrelsens riskutskott övervakar riskkontroll och riskhantering i Handelsbankenkoncernen. Utskottet bereder beslut i styrelsen om bland annat bankens riskstrategi och risktolerans samt tar del av rapporter från Group Compliance och Group Risk Control.

8. RISKUTSKOTT FÖR DEN AMERIKANSKA VERKSAMHETEN

Styrelsens riskutskott för den amerikanska verksamheten behandlar risker i Handelsbankens samlade verksamhet i Amerika i enlighet med amerikanska regler.

9. ERSÄTTNINGsutskott

Styrelsens ersättningsutskott utvärderar de ledande befattningshavarnas anställningsvillkor mot bakgrund av gällande marknadsvillkor. Bland utskottets uppgifter ingår också bland annat att bereda styrelsens förslag till årsstämman om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare, att följa och utvärdera tillämpningen av dessa riktlinjer liksom att bereda styrelsens beslut om ersättningar och andra anställningsvillkor för de ledande befattningshavarna samt cheferna för Group Compliance, Group Audit och Group Risk Control. Utskottet gör även en oberoende bedömning av Handelsbankens ersättningspolicy och ersättningssystem.

10. GROUP AUDIT

Group Audit (internrevision) granskar självständigt och oberoende Handelsbankenkoncernens verksamhet och redovisning. En central uppgift för Group Audit är att bedöma och verifiera processer för riskhantering, intern kontroll och bolagsstyrning. Chefen för Group Audit utses av styrelsen och rapporterar regelbundet muntligen och skriftligen till revisionsutskottet och lämnar även en årlig sammanfattande rapportering till styrelsen i sin helhet.

11. VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Verkställande direktören utses av styrelsen att leda Handelsbankens löpande verksamhet. För verkställande direktören gäller, förutom instruktioner från styrelsen, reglerna i aktiebolagslagen och en rad andra författningar om bankens bokföring, medelsförvaltning och kontroll över verksamheten.

12. CORPORATE GOVERNANCE

Enheten för bolagsstyrning ser till att beslut som fattas på bolagsstämma och i styrelsen samt förändringar i lagstiftning, regelverk och bolagsstyrningskod omsätts till policydokument från styrelsen i syfte att fastställa övergripande ansvar och befogenheter. Detta förmedlas sedan vidare i organisationen, främst genom riktlinjer och instruktioner från verkställande direktören.

13. GROUP CREDITS

Group Credits ansvarar för utformningen samt upprätthållandet av bankens kreditprocess och för beredning av de större kreditärenden som beslutas av styrelsens kreditkommitté eller styrelsen i sin helhet. Chefen för avdelningen, Handelsbankens Chief Credit Officer, rapporterar till verkställande direktören och är ledamot i styrelsens kreditkommitté. Chief Credit Officer rapporterar även till styrelsen om kreditförluster och risker i kreditportföljen.

14. GROUP FINANCE

Group Finance svarar för styrsystem, rapportering, bokföring, redovisning och skatt. Avdelningen ansvarar även för koncernens likviditet, finansiering, kapital och för koncernens samlade riskhantering avseende finansiella risker, likviditetsrisker och försäkringsrisker. För en utförlig beskrivning av denna riskhantering hänvisas till not K2 på sidorna 84–113. Chefen för Group Finance, Handelsbankens CFO, rapporterar till verkställande direktören samt rapporterar på verkställande direktörens uppdrag fortlöpande till styrelsens revisionsutskott, riskutskott samt om marknadsrisker, likviditet, upplåning och kapital till styrelsen i sin helhet.

15. GROUP LEGAL

Group Legal ansvarar för juridiska frågor i koncernen och tillhandahåller juridisk rådgivning till andra enheter. Avdelningen övervakar utvecklingen avseende regler, lagar, standarder och riktlinjer på Handelsbankens hemmamarknader. Group Legal har också ett ansvar för operativ bolagsstyrning innebärande att avdelningen verkar för att såväl beslut som fattas av verkställande direktören, som förändringar i lagstiftning och myndighetsföreskrifter och myndighetsråd avseende intern styrning, riskhantering och kontroll, omsätts till interna riktlinjer och instruktioner i syfte att fastställa ansvar och befogenheter i banken.

Mer information

Mer om bolagsstyrning i Handelsbanken finns att läsa på handelsbanken.se. Där finns bland annat följande information:

- tidigare års bolagsstyrningsrapporter från och med 2007
- bolagsordning
- information om valberedningen
- protokoll från bolagsstämmor från och med 2008.

16. GROUP COMPLIANCE

Compliancefunktionens ansvarsområde är att se till att lagar, förordningar och interna regler samt god sed och standard efterlevs inom Handelsbankenkoncernens verksamhet. Compliancefunktionen hanterar även myndighetskontakter relaterade till tillsynsärenden. Funktionen ska vara ett stöd till den affärsdrivande verksamheten och bistå vid utformning av interna regler och implementering av regelverk. Compliancefunktionen ska också identifiera och rapportera risker som avser regel efterlevnad samt kontrollera att interna regler efterlevs. En central uppgift är också att informera berörda enheter om regelverk och de risker som kan uppkomma i verksamheten till följd av bristande regel efterlevnad. Complianceansvariga har utsetts för alla affärsområden, regionbanker och de flesta centrala avdelningar samt för alla länder där banken är verksam. Det funktionella ansvaret för compliancefunktionen bärs av enheten Group Compliance. Chefen för Group Compliance, rapporterar regelbundet till verkställande direktören, riskutskottet och styrelsen i frågor om regel efterlevnad.

17. GROUP RISK CONTROL

Group Risk Control ansvarar för att kontrollera och rapportera koncernens alla väsentliga risker på aggregerad nivå. Ansvaret omfattar kredit- och marknadsrisker (ränte-, valuta-, aktiekurs- och råvaruprisrisker), operativa risker, likviditetsrisker, försäkringsrisker och risker förenade med koncernens ersättningssystem. Group Risk Control rapporterar löpande till verkställande direktören och regelbundet till riskutskottet, ersättningsutskottet och styrelsen. Chefen för Group Risk Control, Handelsbankens CRO, lämnar även fortlöpande information till CFO. Group Risk Control är direkt underställd verkställande direktören och agerar självständigt och oberoende av den kontrollerade verksamheten. Group Risk Control har det funktionella ansvaret för all riskkontroll i Handelsbankenkoncernen.

BOLAGSSTYRNING I HANDELSBANKEN

Bolagsstyrning handlar om hur rättigheter och skyldigheter fördelas mellan bankens organ i enlighet med gällande lagar och regler. Bolagsstyrning innefattar också systemen för beslutsfattande och den struktur genom vilken aktieägarna direkt eller indirekt styr banken. Handelsbankens aktieägare utövar bolagsstyrning främst genom att de väljer styrelse. Styrelsen utser och ger instruktioner till verkställande direktören.

Grundläggande för bolagsstyrning i Handelsbanken är dels de dokument som antas av styrelsen, till exempel styrelsens arbetsordning, instruktioner till verkställande direktören och chefen för Group Audit samt kreditinstruktionen jämte policydokument för bankens verksamhet (se även sidorna 55–57), dels de instruktioner och riktlinjer som utfärdas av verkställande direktören. Dessa dokument revideras varje år, men kan vid behov justeras oftare.

Grunden för fungerande bolagsstyrning är dock inte enbart formella dokument utan också bankens företagskultur, företagsmål, arbetssätt och ersättningsystem.

En central del i styrningen av Handelsbanken är att hantera de risker som uppkommer i verksamheten. Riskhanteringen behandlas utförligt i ett separat riskavsnitt i årsredovisningen, not K2 på sidorna 84–113, i bankens Pelare 3-rapport och mer kortfattat i denna bolagsstyrningsrapport.

Bankens kultur och långsiktiga mål

Handelsbankens företagsmål är att ha bättre lönsamhet än genomsnittet för jämförbara banker på hemmamarknaderna. Det ska främst nås genom nöjdare kunder och lägre kostnader än konkurrenterna. Målet syftar bland annat till att ge aktieägarna en långsiktigt god värdetillväxt.

Handelsbanken har ett decentraliserat arbetssätt med stark lokal förankring genom rikstäckande kontorsnät och långsiktighet i kundrelationerna. Bankens decentraliserade sätt att arbeta innebär i sig en stark tilltro till medarbetarnas vilja och förmåga att ta ansvar. Detta arbetssätt har konsekvent tillämpats under flera årtionden och har lett till bankens mycket starka företagskultur.

Resultatandelssystemet Oktogonen stärker medarbetarnas fokus på lönsamhet och är därigenom ett sätt att stärka en företagskultur präglad av kostnadsmedvetenhet och försiktighet. Avsättningar till Oktogonen sker om Handelsbankens lönsamhet är bättre än genomsnittet för jämförbara banker på bankens hemmamarknader.

Handelsbanken har en långsiktig syn på såväl medarbetare som kunder. Bankens önskemål är att rekrytera unga medarbetare för en långvarig anställning i banken genom att erbjuda utveck-

lingsmöjligheter som gör banken självförsörjande på kompetenta medarbetare och chefer.

Denna långsiktighet gäller även bankens förhållningssätt till sina kunder. Det tar sig bland annat uttryck i ambitionen att alltid ge kunden bästa möjliga råd, utan att snegla på vad som på kort sikt är mest lönsamt för banken. Härigenom bygger banken långvariga relationer med både kunder och medarbetare.

Tillämpning av Svensk kod för bolagsstyrning

Handelsbanken tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning utan avvikelser. Koden finns allmänt tillgänglig på webbplatsen för Kollegiet för svensk bolagsstyrning.

Allmänt om reglering av och tillsyn över banker

Svenska bankers verksamhet regleras i lag och bankverksamhet får enbart bedrivas efter tillstånd från den svenska Finansinspektionen.

Regelverket för bankrörelse är mycket omfattande och beskrivs inte närmare i denna rapport. En förteckning över de mest centrala reglerna finns på Finansinspektionens webbplats. Handelsbankens huvudprincip är att för verksamhet utanför Sverige tillämpa såväl det svenska regelverket som värdlandets regler om de är strängare eller kräver avvikelser från svenska regler.

Finansinspektionen utövar en omfattande tillsyn över bankens verksamhet i Sverige och i alla länder där banken bedriver verksamhet i filial, det vill säga när den utländska verksamheten utgör en del av den svenska juridiska personen Svenska Handelsbanken AB. Tillsynsmyndigheter i andra länder bedriver en begränsad tillsyn över filialernas verksamhet men har full tillsyn över bankens dotterbolag utanför Sverige. Tillsynsinsatserna samordnas i ett tillsynskollegium för Handelsbanken under den svenska Finansinspektionens ledning.

Den svenska tillsynen bygger förutom på lagar och förordningar även på föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen. Finansinspektionen kräver en omfattande rapportering av bland annat bankens organisation, beslutsstruktur och interna kontroll.

I Finansinspektionens arbete ingår också att systematiskt besöka olika delar av banken. Syftet är att följa upp hur banken i praktiken lever upp till villkor i lämnade tillstånd och de detaljerade regelverken i övrigt.

AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA Aktieägares rättigheter

Handelsbanken hade vid utgången av 2017 fler än 115 000 aktieägare. De har rätt att besluta i bolagets angelägenheter på ordinarie bolagsstämma (årsstämma) eller extra bolagsstämma.

I Handelsbanken finns aktier i två serier, A och B. Serie A är den helt dominerande serien och svarade vid utgången av 2017 för drygt 98 procent av alla utestående aktier. Aktie av serie A har en röst och aktie av serie B har en tiondels röst. Handelsbankens bolagsordning anger att ingen aktieägare vid bolagsstämma får rösta för mer än tio procent av det totala antalet röster i banken. Aktie av serie A respektive av serie B ger rätt till samma andel av vinsten.

För att en aktieägare ska kunna få ett ärende behandlat vid årsstämman måste hon eller han komma in med en skriftlig begäran till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till stämman. När sådan begäran ska vara styrelsen tillhanda framgår före stämman på bankens webbplats.

På årsstämman fattar bankens aktieägare en rad beslut av stor vikt för bankens styrning.

Aktieägarna fattar bland annat beslut om:

- fastställande av resultat- och balansräkning
- vinstdisposition
- ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören avseende det gångna verksamhetsåret
- hur många och vilka som ska sitta i bankens styrelse och vilka som ska vara bankens revisorer
- arvoden till styrelseledamöter och revisorer
- riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

Därutöver fattar aktieägarna på en bolagsstämma beslut om eventuell ändring av bankens bolagsordning. Bolagsordningen är det grundläggande styrdokumentet för banken i vilket bland annat framgår vilken verksamhet banken ska bedriva, gränser för aktiekapitalets storlek, aktieägarnas rätt att delta på bolagsstämma och vilka ärenden som ska förekomma på årsstämman. Bolagsordningen anger även att antalet styrelseledamöter ska vara lägst åtta och högst 15. De väljs för ett år i taget. Handelsbankens bolagsordning innehåller inga bestämmelser rörande tillsättande och entledigande av styrelseledamöter eller om ändring av bolagsordningen.

Information inför bankens bolagsstämmor publiceras på handelsbanken.se/bolagsstämma. Där finns också protokoll från tidigare bolagsstämmor.

Protokollen översätts till engelska och finns tillgängliga på handelsbanken.se/ireng.

Aktieägare med större innehav

Två aktieägare hade vid utgången av 2017 mer än tio procent av rösterna: AB Industrivärden med 10,27 procent och Stiftelsen Oktogonen med 10,24 procent. Utförliga uppgifter om bankens största svenska aktieägare finns på sidan 43.

Årsstämman 2017

Årsstämman ägde rum den 29 mars 2017.

Totalt 1 533 aktieägare var företrädare på stämman. De representerade närmare 56 procent av alla röster i banken. Vid stämman var samtliga av styrelsens ledamöter närvarande. Vidare deltog valberedningens ordförande Helena Stjernholm, och från de stämموvalda revisionsbolagen huvudansvarig revisor Anders Bäckström från KPMG AB och huvudansvarig revisor Jesper Nilsson från Ernst & Young AB. Ordförande vid stämman var advokat Sven Unger.

På stämman fattade aktieägarna beslut om bland annat följande:

- Utdelning med 5,00 kronor per aktie.
- Bemyndigande för styrelsen att besluta om förvärv av högst 120 miljoner aktier i banken samt avyttring av aktier.
- Bemyndigande för styrelsen att besluta om emission av konvertibler med villkor för primärkapitalinstrument. Konvertiblerna medför obligatorisk konvertering i vissa fall men ingen konverteringsrätt för innehavarna. Konvertering får som mest ge upphov till 180 miljoner aktier.
- Styrelsen ska bestå av elva ledamöter.
- Omval av nio styrelseledamöter och nyval av två styrelseledamöter, verkställande direktören Anders Bouvin och Jan-Erik Höög, för tiden till nästa årsstämma.
- Val av Pär Boman till ordförande i styrelsen.
- Arvoden ska utgå till styrelsens ledamöter med 3 150 000 kronor till styrelsens ordförande, 900 000 kronor till vice ordföranden och till övriga ledamöter 640 000 kronor. Ersättning för utskottsarbete ska utgå till varje ledamot i kreditkommittén med 375 000 kronor, i ersättningsutskottet med 130 000 kronor, i riskutskottet med 375 000 kronor, i riskutskottet för den amerikanska verksamheten med 250 000 kronor och i revisionsutskottet med 375 000 kronor. För revisionsutskottet beslutades att arvodet till utskottets ordförande ska vara 450 000

kronor. Styrelseledamöter som är anställda i Handelsbanken ska inte erhålla något arvode.

- Till revisorer valdes Ernst & Young AB (omval) och PricewaterhouseCoopers AB (nyval) för tiden intill slutet av den årsstämma som ska hållas 2018.

Vidare beslutade aktieägarna på stämman att fastställa de riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare som styrelsen föreslagit, nämligen följande:

- De samlade totala ersättningarna ska vara marknadsmässiga.
- Ersättning ges endast i form av fast lön, avsättning till pension och sedvanliga löneförmåner.
- Banken kan, efter särskilt beslut av styrelsen, tillhandahålla tjänstebostad.
- Rörliga ersättningsformer som bonus eller tantiem förekommer inte.
- De ledande befattningshavarna omfattas, på samma villkor som alla medarbetare i banken, av resultatandelssystemet Oktogonen.
- Pensionsåldern är normalt 65 år. Pensionsförmånerna är premiebaserade och kan utgå utöver kollektivavtalad pensionsplan.
- Uppsägningstiden är från befattningshavarens sida sex månader och från Handelsbankens sida högst tolv månader. Om banken säger upp avtalet senare än fem år efter inträde i gruppen ledande befattningshavare utgör uppsägningstiden högst 24 månader. Härutöver utgår ingen avgångsersättning. Andra tider må följa av kollektivavtal eller arbetsrättsliga regler.
- Styrelsen ska ha rätt att undantagsvis frånga de fastställda riktlinjerna om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Riktlinjerna påverkar inte sådan ersättning till ledande befattningshavare som bestämts tidigare. Riktlinjerna tillämpas på verkställande direktören, övriga Executive Directors och sådana centralstyrelseledamöter i Handelsbanken som också är anställda i banken.

Revisorer

Jesper Nilsson har varit auktoriserad revisor sedan 2007 och är huvudansvarig revisor för Ernst & Young AB i Handelsbanken och ordförande i Handelsbankens revisorskollegium. Han är även revisor i bland annat Intrum, Creades och Alecta. Jesper Nilsson är född 1964.

Johan Rippe har varit auktoriserad revisor sedan 1999 och är huvudansvarig revisor för PricewaterhouseCoopers AB i Handelsbanken. Han är även revisor i bland annat Stena, Getinge och Lundin Petroleum och därtill vVD i PricewaterhouseCoopers AB och styrelseledamot i FAR. Johan Rippe är född 1968.

VALBEREDNING

På årsstämman 2010 beslutade aktieägarna att fastställa en instruktion för hur valberedningen ska utses. Enligt beslutet ska instruktionen gälla till dess den ändras av en senare årsstämma. Av instruktionen framgår bland annat att valberedningen ska bestå av fem ledamöter: styrelsens ordförande och en representant för var och en av de fyra största ägarna i banken per den 31 augusti året före det år årsstämma hålls.

I valberedningen ska det dock inte ingå någon representant för företag som utgör en betydande konkurrent inom något av bankens huvudområden. Det är styrelseordförandens uppgift att kontakta de största ägarna för att dessa ska utse varsin representant att jämte ordföranden utgöra valberedning. 2018 års valberedning presenteras i tabellen nedan.

Representant	Ägare	Röstandel i % per den 31 aug 2017
Helena Stjernholm, ordförande	Industrivärden	10,2
Christian Dahl	Stiftelsen Oktogonen	10,2
Mats Guldbrand	Ägargruppen Lundberg	3,1
Bo Selling	Alecta	2,2
Pär Boman, styrelseordförande		

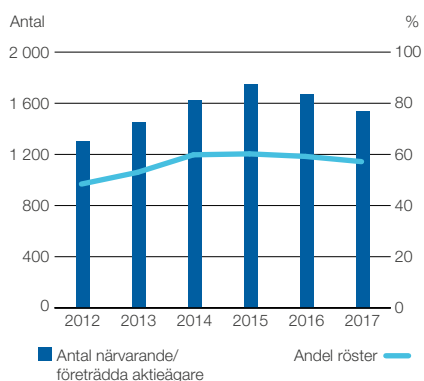
Uppgifter om valberedningens sammansättning har funnits tillgängliga på bankens webbplats sedan den 14 september 2017.

Valberedningens uppgift är att inför årsstämman den 21 mars 2018 lämna förslag på val av ordförande under årsstämman, förslag på ordförande och övriga ledamöter i styrelsen, styrelsearvode till ordföranden och övriga ledamöter samt ersättning för utskottsarbete. Vidare har Handelsbankens styrelse beslutat att förslag avseende val av och arvode till revisorer ska lämnas av valberedningen.

Rekryterings- och mångfaldsarbete

Valberedningen beaktar i sitt arbete frågor om mångfald, inklusive könsfördelning, i styrelsen. Handelsbankens styrelse har antagit en policy för främjande av mångfald i styrelsen. Policyn stadgar att för att främja oberoende åsikter och ett kritiskt ifrågasättande är det eftersträvarvärt att styrelsen präglas av en tillräcklig mångfald vad gäller ålder, kön, geografiskt ursprung samt utbildnings- och yrkesbakgrund. Andelen kvinnor i bankens styrelse uppgår till 45 procent och andelen ledamöter av annan nationalitet än där Handelsbanken har sitt säte uppgår till 36 procent. Till grund för sitt förslag till årsstämman lägger valberedningen även den utvärdering av styrelsen som styrelsens ordförande ombesörjer.

Närvaro på årsstämman 2012–2017

STYRELSE

Sedan aktieägarna på årsstämman 2017 utsett Pär Boman till styrelsens ordförande, utsågs Fredrik Lundberg till vice ordförande på det konstituerande styrelsesammanträdet i anslutning till årsstämman. Styrelsen utsåg samtidigt ledamöter i kreditkommittén, revisionsutskottet, riskutskottet, ersättningsutskottet och riskutskottet för den amerikanska verksamheten. Uppgifter om styrelsen lämnas på sidorna 60–61.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen består av elva ledamöter. Vid styrelseval föreslår valberedningen ledamöterna. I valberedningen ingår Stiftelsen Oktogonen som också föreslår två av ledamöterna i valberedningens förslag.

Styrelsens ledamöter har en bred och omfattande erfarenhet från näringslivet och flera av ledamöterna är eller har varit verkställande direktörer i större företag och flertalet innehar uppdrag som ledamöter i styrelser för större företag. Se även sidorna 60–61. Flera ledamöter har arbetat i bankens styrelse under lång tid och är väl förtrogna med bankens verksamheter. Valberedningens förslag, inklusive de motiv valberedningen lämnat, från tidigare årsstämmor finns tillgängliga på handelsbanken.se/bolagsstamma.

Styrelseledamöternas oberoende

Svensk kod för bolagsstyrning innehåller bestämmelser om att majoriteten av de bolagsstämvalda ledamöterna ska vara oberoende i förhållande till banken och bankledningen samt att minst två av de oberoende ledamöterna ska vara oberoende även i förhållande till aktieägare som kontrollerar tio procent eller mer av aktier eller röster i banken. Styrelsens sammansättning uppfyller kraven på oberoende enligt koden.

Styrelsearbetets grunder

De grundläggande bestämmelserna om uppgiftsfördelningen mellan styrelse, styrelsens utskott, ordförande, verkställande direktör och Group Audit kommer till uttryck i styrelsens arbetsordning samt i styrelsens instruktioner till verkställande direktören och till chefen för Group Audit.

Styrelseordförande

Av styrelsens arbetsordning framgår bland annat att ordföranden ska se till att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina skyldigheter. I detta ligger att organisera och leda styrelsens arbete samt skapa bästa möjliga förutsättningar för dess arbete. Dessutom ska ordföranden se till att styrelsens ledamöter löpande uppdaterar och fördjupar sina

kunskaper om bankens verksamhet och att nya ledamöter får lämplig introduktion och utbildning. Ordföranden ska stå till förfogande som rådgivare och diskussionspartner till verkställande direktören, men också bereda styrelsens utvärdering av verkställande direktörens arbete.

Till ordförandens uppgifter hör också att vara ordförande i kreditkommittén, ersättningsutskottet, riskutskottet och riskutskottet för den amerikanska verksamheten samt att vara ledamot i revisionsutskottet. Därutöver är det ordförandens uppgift att se till att styrelsens arbete utvärderas varje år. Styrelseutvärderingen har 2017 skett genom en enkät och genom samtal mellan ordföranden och varje ledamot. Ordföranden har informerat styrelsen om utfallet av utvärderingen och har lett en diskussion i styrelsen om detsamma. Han har även informerat valberedningen om styrelseutvärderingen.

Ordföranden ansvarar för kontakterna med de större ägarna i ägarfrågor och har som ordförande i bankens pensionsstiftelse, pensionskassa samt personalstiftelse även ett övergripande ansvar för de ägarfrågor som är förknippade med aktieinnehaven i dessa.

I styrelsen förekommer i övrigt ingen annan arbetsfördelning än som följer av arbetet i styrelsens utskott.

Styrelsens arbete 2017

Styrelsen har under året haft nio sammanträden inklusive ett längre strategimöte.

Bilden på sidan 53 visar en översikt av styrelsens arbete 2017 avseende återkommande större ärenden vid ordinarie styrelsemöten. Därutöver rapporteras vad som förekommit på utskottens sammanträden på det styrelsesammanträde som följer närmast efter respektive utskottssammanträde.

Utskotts- och kommittéarbete

Kreditkommittén

Kreditkommittén hade åtta ledamöter; styrelsens ordförande (Pär Boman, som även är ordförande i kommittén), vice ordföranden (Fredrik Lundberg), ordföranden i revisionsutskottet (Bente Rathe), verkställande direktören (Anders Bouvin), chefen för Group Credits (Per Beckman) samt tre av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Jon Fredrik Baksaas, Ole Johansson och Lise Kaae).

Kreditkommittén sammanträder i regel en gång i månaden för beslut i kreditärenden över viss limitnivå och som inte på grund av ärendets betydelse eller lagkrav ska avgöras av styrelsen i sin helhet. Chefer för regionbankerna och chefen för Handelsbanken International har under 2017 föredragit i kreditkommittén ärenden från de egna enheterna och deltagit som åhörare till övriga ärenden, i syfte att få en god bild av styrelsens syn på risk. Kreditärenden som

beslutas av styrelsen i sin helhet föredras av chefen för Group Credits. Kreditinstruktionen medger att verkställande direktören och chefen för Group Credits fattar beslut i kreditärenden mellan kreditkommitténs sammanträden om dröjsmål med beslut skulle innebära olägenhet för banken eller kredittagaren.

Kreditkommittén har under 2017 haft 13 sammanträden.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet bestod av styrelsens ordförande (Pär Boman) och tre av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Jon Fredrik Baksaas, Ole Johansson och Bente Rathe). De senare är oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större ägare. Bente Rathe har av utskottet utsetts till dess ordförande.

Revisionsutskottets arbetsuppgifter omfattar bland annat följande:

- övervaka den finansiella rapporteringen samt effektiviteten i bankens interna kontroll, internrevision och riskhantering med avseende på finansiell rapportering
- lämna rekommendationer och förslag avseende den finansiella rapporteringen
- bereda styrelsens beslut om en revisionsplan för Group Audits arbete och beakta rapporter från Group Audit
- ha regelbunden kontakt med externrevisorerna som rapporterar till utskottet om viktiga omständigheter som framkommit vid den lagstadgade revisionen, särskilt om brister i den interna kontrollen av den finansiella rapporteringen
- hålla sig informerad om Revisorsinspektionens kvalitetskontroll
- lämna en rekommendation om val av revisorer.

Alla delårsrapporter och bokslutskommunikéer går igenom av revisionsutskottet. Föredragande är verkställande direktören, CFO, chefen för Group Audit samt huvudsansvariga från de revisionsbolag årsstämman utsett till revisorer.

Revisionsutskottet har under 2017 haft fem sammanträden.

Riskutskottet

Riskutskottet bestod av styrelsens ordförande (Pär Boman, som även är ordförande i utskottet) och tre av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Jon Fredrik Baksaas, Ole Johansson och Bente Rathe). De senare är oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större ägare.

Riskutskottets arbetsuppgifter omfattar bland annat följande:

- ta del av rapporter från cheferna för Group Risk Control och Group Compliance
- bereda styrelsens beslut om fastställande av den interna kapitalutvärderingen

- ta del av validering och utvärdering av det interna riskklassificeringssystemet
- bereda styrelsens beslut om risktolerans och riskstrategi
- ta del av utvärdering av de riskberäkningsmetoder som används för limitering av finansiella risker, beräkning av kapitalkrav och beräkning av ekonomiskt kapital
- bereda styrelsens beslut om fastställande av Handelsbankens återhämtningsplan
- ta del av föredragning av Group Risk Controls kvartalsrapporter
- ta del av föredragning av Group Compliances halvårs- respektive helårsrapport.

Chefen för Group Risk Control, tillika bankens CRO, och chefen för Group Compliance föredrar själva sina rapporter för riskutskottet. Utskottets ledamöter har även möjlighet att ställa frågor till CRO och chefen för Group Compliance utan närvaro av representanter från bankledningen. Närvarande vid riskutskottets möten är även bankens verkställande direktör, CFO samt chefen för Group Credits.

Riskutskottet har under 2017 haft fem sammanträden.

Riskutskottet för den amerikanska verksamheten

Riskutskottet för den amerikanska verksamheten bestod av styrelsens ordförande (Pär Boman, som även är ordförande i utskottet) och styrelseledamoten Jon Fredrik Baksaas som utsetts

av styrelsen. Minst en ledamot i utskottet ska ha erfarenhet av att identifiera, bedöma och hantera riskexponeringar i stora och komplexa företag.

Arbetsuppgifterna för riskutskottet för den amerikanska verksamheten omfattar bland annat följande:

- ta del av information från den amerikanska risk- och compliancekommittén beträffande riskprofilen och alla väsentliga risker för den samlade amerikanska verksamheten
- ta del av information från den amerikanska risk- och compliancekommittén beträffande riskhanteringsramverket för den samlade amerikanska verksamheten och huruvida det efterlevs.

Chefen för Group Risk Control, tillika bankens CRO, är föredragande för riskutskottet för den amerikanska verksamheten. Närvarande vid riskutskottets möten är även bankens verkställande direktör (eller den person till vilken uppgiften delegeras) och chefen för Handelsbankens filial i Förenta staterna.

Riskutskottet för den amerikanska verksamheten har under 2017 haft två sammanträden.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet bestod av styrelsens ordförande (Pär Boman, som även är ordförande i utskottet) och två av styrelsen utsedda styrelseledamöter (Ole Johansson och Bente Rathe), vilka är oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större ägare.

Bland ersättningsutskottets uppgifter ingår att göra en oberoende bedömning av bankens ersättningspolicy och ersättningsystem. Vidare bereder ersättningsutskottet bland annat ersättningsärenden som ska beslutas av styrelsen och årsstämman. Sedan aktieägarna på årsstämman beslutat om riktlinjer för ersättningsvillkor till ledande befattningshavare, beslutar styrelsen om ersättning till dessa och cheferna för kontrollfunktioner som utgörs av Group Audit, Group Risk Control samt Group Compliance. Ersättningsutskottet utvärderar årligen riktlinjerna samt ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i Handelsbanken i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning. Ett uttalande om detta från utskottet publiceras på handelsbanken.se innan årsstämman.

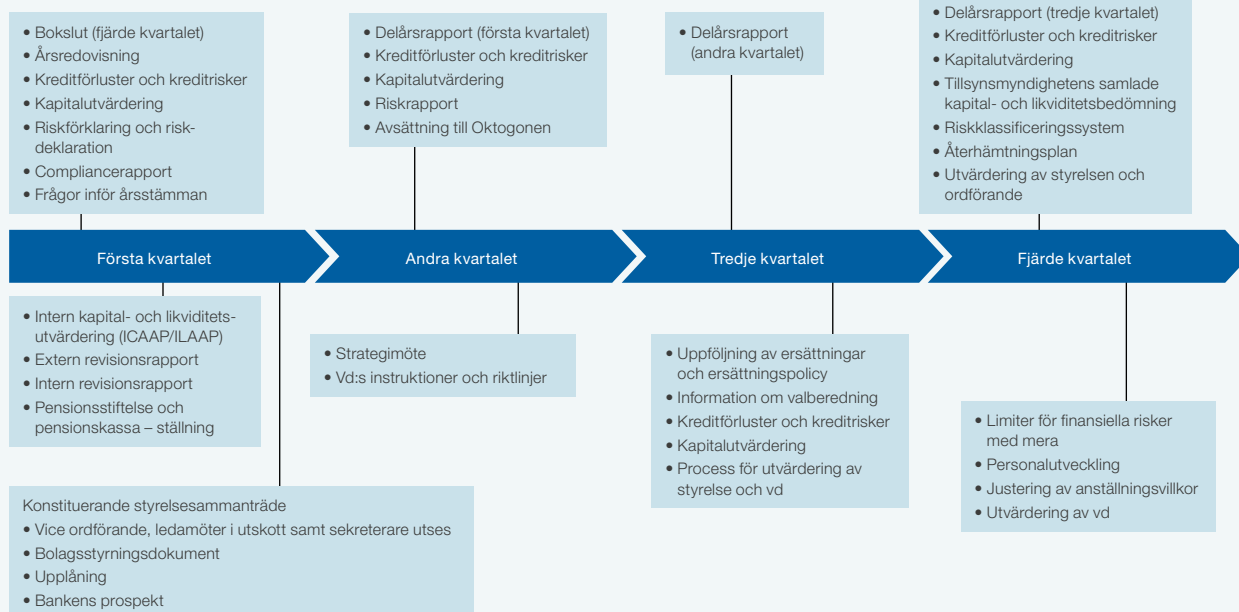
Ersättningsutskottet har under 2017 haft nio sammanträden.

BANKENS LEDNING

Verkställande direktör

Verkställande direktören Anders Bouvin är född 1958, är filosofie kandidat i ekonomi och nationalekonomi och därtill hedersdoktor vid London Institute of Banking & Finance. Han har arbetat i Handelsbanken sedan 1985. År 2002 inträdde Anders Bouvin i det som då benämndes koncernledningen som vice verkställande direktör och chef för Handelsbanken Danmark. Därefter har Anders Bouvin varit chef för regionbanken Norra Storbritannien och Handelsbanken UK. Anders Bouvin har inga väsentliga uppdrag

Styrelsens arbete 2017¹ – återkommande större ärenden vid ordinarie styrelsemöten²

¹ Utskottets arbeten är ej redovisade i bilden.

² Vid samtliga sammanträden behandlas utnyttjande av marknadsrisklimit, likviditet och upplåning samt affärsläget.

utanför Handelsbanken förutom som vice ordförande i Svenska Bankföreningen. Eget och närståendes innehav av aktier i banken uppgår till 5 000 aktier samt 45 808 aktier indirekt via resultatandelssystemet Oktogonen. Därutöver har Anders Bouvin ett innehav av konvertibler i Handelsbanken, utgivna på marknadsmässiga villkor till bankens anställda 2014. Innehavet i 2014 års konvertibel uppgår till 5 869 254 kronor som med en konverteringskurs om 109,92 kronor motsvarar 53 395 aktier. Varken verkställande direktören eller hans närstående har några väsentliga aktieinnehav eller andra delägarskap i bolag som banken har betydande affärsförbindelser med.

Verksamhetsstruktur

Handelsbanken arbetar sedan lång tid med en decentraliserad modell, där så gott som alla viktiga affärsbeslut fattas på de lokala bankkontoren, nära kunden. Verksamheten bedrivs i stor utsträckning i moderbolaget, men även i dotterbolag.

Kontorsrörelsen

Kontorsrörelsen är geografiskt organiserad i regionbanker; fem i Sverige, fem i Storbritannien och en i respektive Danmark, Finland, Norge och Nederländerna. Tillsammans utgör dessa länder bankens hemmamarknader. Varje regionbank leds av en chef. Regionbankerna i Storbritannien samordnas under chefen för Storbritannien (Handelsbanken UK). I Sverige har affärsstödjande funktioner samlats centralt under en stabschef.

I Danmark, Finland, Norge och Nederländerna är chefen för respektive regionbank även landschef. Dessa, jämte chefen för Storbritannien och landscheferna inom den internationella verksamheten utanför hemmamarknaderna, ansvarar gentemot myndigheterna i respektive land för all verksamhet banken och dess dotterbolag bedriver i landet.

Affärsområden

I Handelsbanken finns fem affärsområden. Tre affärsområden ingår i segmentet Handelsbanken Capital Markets; Pension & Life, Markets & Asset Management och Handelsbanken International. Dessa tre affärsområdens gemensamma funktioner, bland annat operations (back-office), IT-utveckling, ekonomi, personal, kommunikation, riskkontroll och compliance, samordnas under en gemensam chef. Övriga affärsområden är Stadshypotek och Handel & E-tjänster. Varje affärsområde har ett koncernövergripande ansvar för sina produkter och tjänster.

I affärsområdet Pension & Life ingår bankens samlade pensionserbjudande samt dotterbolaget Handelsbanken Liv. I affärsområdet Markets & Asset Management ingår handel med finan-

siella instrument, corporate finance och kapitalförvaltning med dotterbolagen Handelsbanken Fonder och Xact Kapitalförvaltning. I affärsområdet Handelsbanken International ingår all internationell verksamhet som banken bedriver utanför hemmamarknaderna. För varje land utanför hemmamarknaderna i vilket Handelsbanken bedriver verksamhet finns en landschef som rapporterar till chefen för Handelsbanken International.

Affärsområdet Stadshypotek utgörs av dotterbolaget Stadshypotek AB i vilket bolån och annan fastighetsfinansiering bedrivs. I affärsområdet Handel & E-tjänster utvecklas tjänster för e-handel och traditionell handel under eget varumärke. I affärsområdet ingår det helägda dotterbolaget Ecster AB.

Beslutsfattande

Ansvar och befogenheter i Handelsbanken har i stor utsträckning tilldelats enskilda befattningshavare, snarare än grupper och kommittéer. Dock förekommer kollektiva beslut i sådana kreditbeslut som fattas i kreditkommittéer och regionbanksstyrelser. Vid sådana beslut krävs dessutom enighet hos ledamöterna.

Befattningshavare med ansvar för vissa affärsområden eller funktioner samt landschefer benämns i Handelsbanken Executive Directors. Dessa personer utgör gruppen ledande befattningshavare enligt aktiebolagslagens definition. Gruppen omfattas också av begreppet verkställande ledning enligt Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2011:1. För dessa personer tillämpas de av årsstämman beslutade ersättningsriktlinjerna. Ytterligare uppgifter om Executive Directors finns på sidan 62.

För samråd och information sammanträffar verkställande direktören regelbundet med företrädare för affärsdrivande enheter, stabsenheter och kontrollfunktioner. Gruppen benämns Senior Management. Se sidorna 62–63.

RAMVERK FÖR KONTROLL

Risk Forum

I Handelsbanken finns Risk Forum med syfte att diskutera bankens övergripande risksituation inför styrelsens sammanträden, samt för att säkerställa att tillräckliga riskbedömningar görs inför samtliga beslut av väsentlig karaktär. I Risk Forum ingår förutom verkställande direktören bland annat CFO och cheferna för Group Risk Control, Group Compliance och Group Legal.

Verksamhetens interna kontroll

Ansvar för intern kontroll har delegerats från verkställande direktören till chefer som är direkt underställda verkställande direktören, vilka ansvarar för den interna kontrollen inom sina respektive enheter. Dessa chefer har i sin tur

delegerat ansvaret för internkontrollen till chefer som är underställda dem. Ansvar innebär att det ska finnas ändamålsenliga instruktioner och rutiner för verksamheten och att efterlevnaden av dessa rutiner ska följas upp regelbundet. Ansvar för den interna kontrollen och regel efterlevnaden är således en integrerad del av chefsansvaret på alla nivåer i banken.

Group Audit

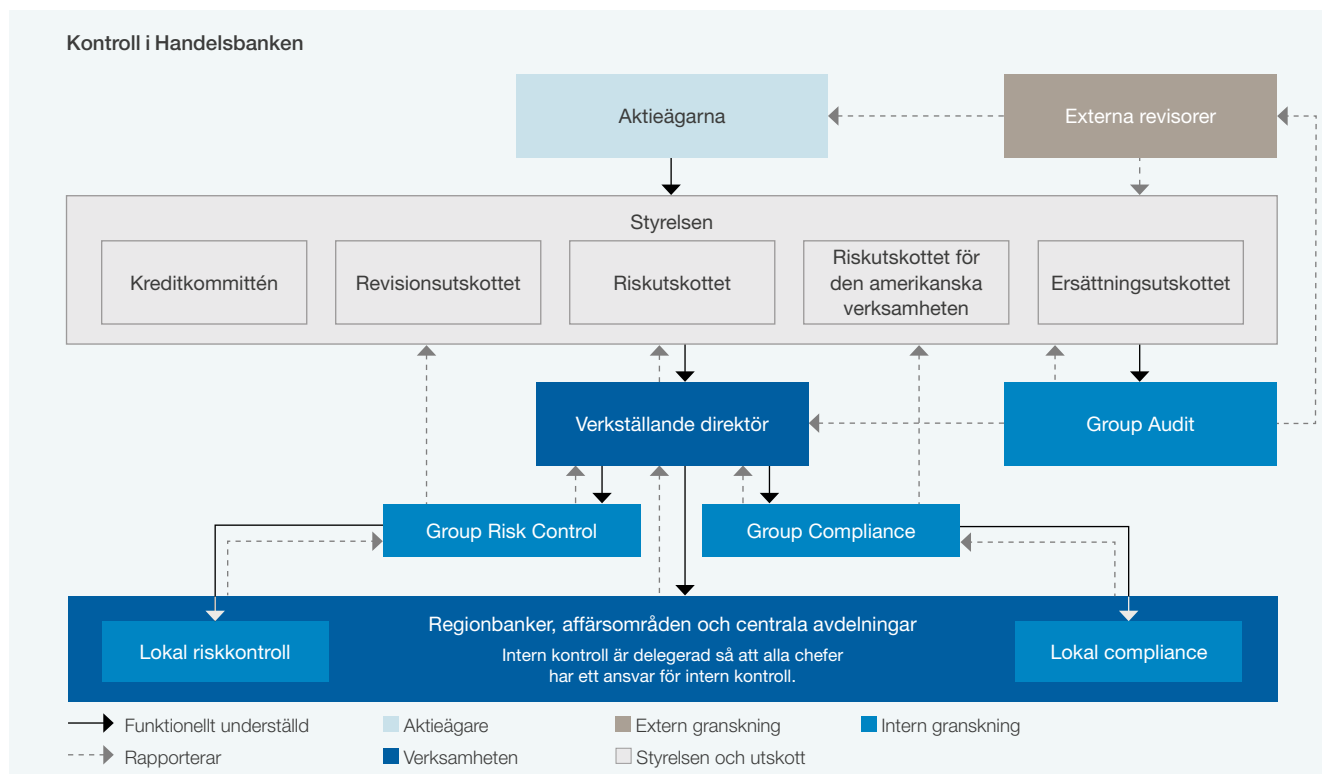
Långt innan externa krav på internrevision infördes har banken haft en från linjeorganisationen fristående internrevisionsfunktion. Organisationen har centralt och regionalt placerade internrevisorer. De regionala internrevisionsavdelningarna ingår i Group Audit som utgör en sammanhållen internrevisionsfunktion. Group Audit består av cirka 100 medarbetare. Chefen för Group Audit utses av och rapporterar till styrelsen. Group Audit är således styrelsens kontrollorgan. Den valda organisationen och den långa traditionen gör att Group Audit har den auktoritet och den integritet som fordras för att de av årsstämman valda revisorerna ska kunna förlita sig på åtgärder och uppgifter från Group Audit.

Group Audit har i uppdrag att självständigt och oberoende granska Handelsbankenkoncernens verksamhet och redovisning. I granskningen ingår att utvärdera och verifiera bankens processer för riskhantering, intern kontroll och bolagsstyrning. Uppdraget grundas på en av styrelsen fastställd policy och utförs utifrån en riskbaserad metodik i enlighet med internationellt accepterade normer utgivna av IIA (Institute of Internal Auditors). Planerade revisionsuppgifter dokumenteras varje år i en revisionsplan som fastställs av styrelsen. Slutsatsen av Group Audits granskning, de åtgärder som ska vidtas och statusen avseende dessa, avrapporteras regelbundet till revisionsutskottet och varje år till styrelsen i sin helhet. Chefen för Group Audit är också kontaktperson för Handelsbankens särskilda system för visselblåsare (whistleblowing).

Group Audit är regelbundet föremål för oberoende extern kvalitetsutvärdering. Därutöver gör bankens externa revisorer årligen en kvalitetsutvärdering av Group Audits arbete.

Group Compliance

Regelefterlevnad är ett ansvar för alla i koncernen. Inrättandet av compliancefunktioner centralt, för regionbanker, affärsområden och centrala avdelningar samt för varje land där banken är verksam, fritar inte någon medarbetare från ansvaret att följa de externa och interna regler som gäller för verksamheten. Compliancefunktionen ska följa upp och kontrollera att lagar, förordningar och interna regler samt god sed och god standard efterlevs inom Handelsbankenkoncernens verksamhet. Regelverken är ofta

komplexa och den enskilda medarbetarens erfarenhet kan ibland vara begränsad. Därför är möjligheten till stödjande vägledning från compliance väsentlig, och compliance ska i sin stödjande roll ge råd och stöd till ansvariga för verksamheten, biträda vid utformningen av interna regler och implementering av regelverk samt informera om nya och ändrade regler för verksamheten.

Group Compliance är en självständig enhet med det funktionella ansvaret för compliance-frågor i koncernen. Verkställande direktören utser chefen för Group Compliance. Chefen för Group Compliance rapporterar till verkställande direktören om regelefterlevnaden i koncernen varje kvartal. Två gånger om året rapporterar chefen för Group Compliance direkt till styrelsens riskutskott om regelefterlevnaden i koncernen och en gång om året till styrelsen i sin helhet. Dessutom rapporteras väsentliga iakttagelser löpande till verkställande direktören.

Group Risk Control

Banken präglas av en tydlig ansvarsfördelning där varje del av affärsverksamheten bär det fulla ansvaret för att riskerna hanteras. Det finns en lokal riskkontroll i varje regionbank och inom de olika affärsområdena, som bland annat kontrollerar att riskerna ligger inom limit och är korrekt värderade. Den lokala riskkontrollen gör riskanalyser och kontrollerar att affärer inte utförs på ett sätt som medför oönskade risker. Den lokala riskkontrollen rapporterar till Group Risk Control och till verksamhetens ledning.

Group Risk Control identifierar, mäter, analyserar och rapporterar koncernens alla väsentliga risker. Här ingår att övervaka och kontrollera koncernens riskhantering och bedöma ända-

målsenligheten och effektiviteten hos Handelsbankens ramverk för riskhantering. Group Risk Control övervakar också att riskerna och riskhanteringen lever upp till bankens riskstrategi och risktolerans. Group Risk Control tillsammans med lokala riskkontroller ansvarar även för kontroll av att finansiella instrument värderas korrekt. I ansvaret ligger även att se till att ledningen har tillförlitliga underlag om riskerna för att agera vid kritiska situationer. Group Risk Control har ett funktionellt ansvar för riskkontroll i Handelsbanken.

Chefen för Group Risk Control rapporterar direkt till verkställande direktören. Information lämnas även löpande till CFO. Chefen för Group Risk Control rapporterar regelbundet till styrelsens riskutskott och ersättningsutskott samt en gång årligen till styrelsen i sin helhet. Styrelsen informeras regelbundet om väsentliga risker i banken. Group Risk Control har också hand om bankens omfattande riskrapportering till tillsynsmyndigheter.

En mer utförlig beskrivning av bankens riskhantering och kontroll framgår i not K2 på sidorna 84–113 samt i bankens Pelare 3-rapport.

POLICYDOKUMENT

Nedan sammanfattas i korthet de policydokument som styrelsen i Handelsbanken beslutat om och som är ikraft vid utgivningen av denna årsredovisning.

Kreditpolicy

Kredit får endast beviljas om kredittagaren på goda grunder kan förväntas fullgöra förbindelsen. Krediter ska normalt vara betryggande säkerställda. Handelsbanken strävar efter att dess historiskt låga kreditförlustnivå jämfört med

andra banker ska bestå och därmed bidra till bankens lönsamhetsmål samt till att bibehålla en god ställning.

Policy för oberoende riskkontroll

Handelsbanken ska ha en riskkontroll som är oberoende i förhållande till de funktioner som ska kontrolleras. Riskkontroll ska utövas beträffande alla väsentliga risker i Handelsbanken. Riskkontrollen ska dels kontrollera att alla större risker som koncernen exponeras för, eller kan förväntas komma att exponeras för, identifieras och hanteras av berörda funktioner, dels övervaka och kontrollera koncernens riskhantering. Riskkontrollen ska även kontrollera att varje affärsenhet övervakar samtliga för affärsenheten väsentliga risker på ett effektivt sätt. Riskkontrollen är organiserad i dels central riskkontroll, dels lokal riskkontroll. Den centrala riskkontrollen, benämnd Group Risk Control, är direkt underställd verkställande direktören.

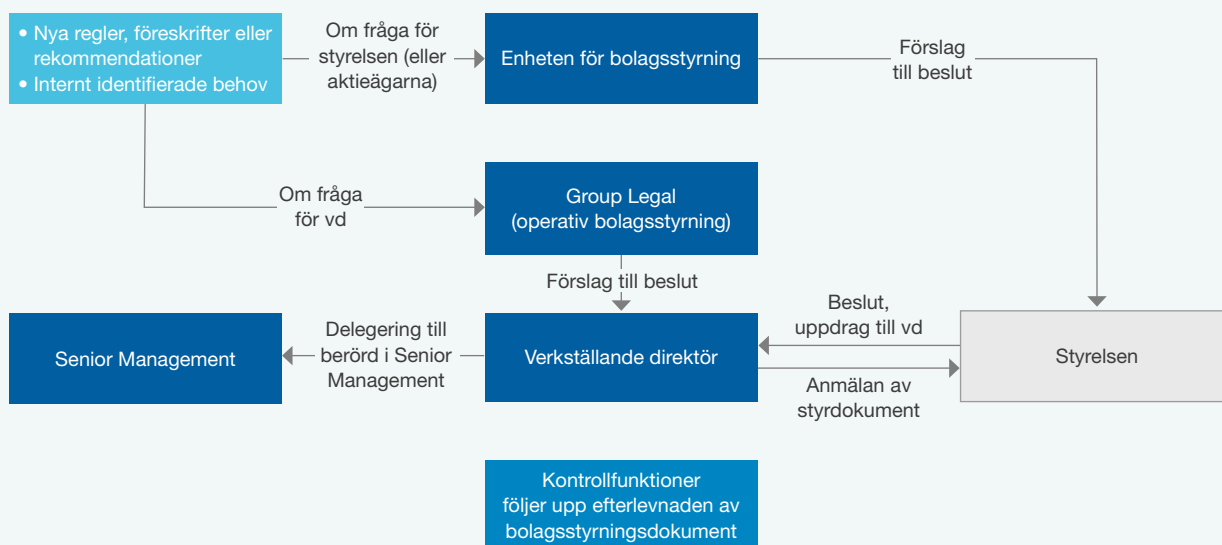
Policy för operativa risker

Handelsbankens tolerans för operativa risker är låg. Operativa risker avser bland annat handläggningsfel, fel i interna processer, felaktiga system eller externa händelser. Operativa risker ska hanteras så att operativa förluster förblir små i jämförelse med tidigare inträffade förluster. Ansvaret för operativa risker är en integrerad del i chefsansvaret i hela koncernen.

Kapitalpolicy

Syftet med kapitalpolicy är att säkerställa att koncernens kapitalförsörjning är betryggande. Koncernen ska vid var tid vara väl kapitaliserad i förhållande till riskerna, uppfylla av styrelsen fastställda mål och av tillsynsmyndigheter

Tillkomst och uppföljning av bolagsstyrningsdokument – en översikt

Bilden visar en översikt över processen för att ta fram och följa upp bolagsstyrningsdokument. Det kan vara extern påverkan, bland annat nya regelverk eller interna behov, som leder till att en policy eller riktlinje behöver tas fram eller förändras. När det gäller policyer från styrelsen tar enheten för bolagsstyrning fram ett förslag till styrelsen som antar policyn. Vad gäller riktlinjer från verkställande direktören ansvarar Group Legal för att ta fram förslag som lämnas till verkställande direktören för beslut. Verkställande direktören ser till att policyer och riktlinjer implementeras och kan delegera den uppgiften till berörd i Senior Management. Bankens kontrollfunktioner har till uppgift att följa upp att dessa dokument efterlevs i organisationen.

fastställda kapitalkrav även i situationer av finansiell stress (se även not K2 på sidorna 84–113). Handelsbankens kapitalposition ska också stödja en fortsatt hög rating hos de viktigaste ratinginstituten.

Finanspolicy

Koncernens finansiering och likviditetshandling ska säkerställa att Handelsbanken kan infria sina betalningsförpliktelser på kort och lång sikt. Koncernens upplåning ska vara väl diversifierad avseende marknad, valuta och löptid. Handelsbanken ska under stressade förhållanden ha en tillräcklig likviditetsreserv för att under fastställda tidsperioder kunna fortsätta sin rörelse utan nyupplåning på de finansiella marknaderna.

Policy för finansiella risker

Med finansiella risker avses marknadsrisker och likviditetsrisker. Marknadsriskerna delas i sin tur in i ränterisker, aktiekursrisker, valutakursrisker och råvaruprisrisker. Finansiella risker ska endast förekomma som ett naturligt led i kundaffärer, i samband med Handelsbankens finansiering och likviditetshandling och i dess roll som market maker. Styrelsen fastställer genom policyn övergripande mätmetoder för finansiella risker.

Informationspolicy

Handelsbankens information ska vara korrekt, saklig och lättbegriplig. Den ska präglas av respekt för mottagaren och lämnas i rätt tid och på rätt sätt. Informationen ska bidra till att stärka

Handelsbankens varumärke och förtroende hos kunder, kapitalmarknaden och samhället i övrigt. Den information som lämnas till kapitalmarknaden ska vara korrekt, relevant, tydlig, aktuell och tillförlitlig samt i övrigt i enlighet med börsens regler. Offentliggörande av information ska ske så snart som möjligt och samtidigt till börsen, investerare, analytiker, nyhetsbyråer och övriga medier. Vid presskonferenser och dylikt ska normalt media och analytiker delta samtidigt.

Policy för hållbarhet

Policyn fastställer inriktningen för Handelsbankens hållbarhetsarbete med avseende på Handelsbankens förhållningssätt i väsentliga frågor som gäller relationen till kunder, koncernens agerande som arbetsgivare och samhällsaktör samt förhållandet till ägare och investerare. Handelsbanken ska integrera finansiell, social och miljömässig hållbarhet i hela sin affärsverksamhet.

Handelsbankens framgångar är beroende av kunders, anställdas, ägares, myndigheters och andra intressenters förtroende för att koncernen agerar på ett ansvarsfullt sätt. För att detta förtroende ska upprätthållas är öppenhet kring koncernens hållbarhetsarbete en förutsättning.

Policyn är tillgänglig på handelsbanken.se/hallbarhet.

Policy för etik

Anställda i Handelsbanken ska uppträda så att förtroendet för Handelsbanken upprätthålls. All verksamhet i koncernen ska präglas av hög

etisk standard. Ekonomisk rådgivning ska utgå från kundens behov. Intressekonflikter ska identifieras och handläggas på ett för berörda parter rimligt sätt. Vid tvekan om vad som är etiskt godtagbart ska frågan diskuteras med närmaste chef. Diskriminering på grund av exempelvis kön eller religion får inte förekomma. Policyn för etik beskriver också hur anställda som misstänker oegentligheter eller andra missförhållanden ska förfara, exempelvis med hjälp av Handelsbankens visseblåsarsystem (whistleblowing).

Policyn är tillgänglig på handelsbanken.se/hallbarhet.

Policy för hantering av intressekonflikter

Intressekonflikter är en naturlig del i en affärsdrivande verksamhet vilket innebär att denna typ av konflikter kan uppkomma inom koncernens verksamhetsområden. Det åligger varje enhetschef att löpande i sin verksamhet identifiera potentiella intressekonflikter. Identifieras en intressekonflikt ska i första hand tillses att kundens intressen inte påverkas negativt. Är det inte möjligt ska kunden informeras om intressekonflikten.

Policyn är tillgänglig på handelsbanken.se/hallbarhet.

Policy mot korruption

Genom policyn fastslås vikten av att förebygga och aldrig acceptera korruption, samt att alltid agera vid misstanke om korruption.

Anställda i koncernen ska i all sin verksamhet i koncernen och vid utförande av andra uppdrag

uppträda så att förtroendet för Handelsbanken upprätthålls och därför inte medverka vid handlingar som kan innebära muta eller annan otillbörlig påverkan.

Policyn är tillgänglig på handelsbanken.se/hallbarhet.

Policy för ersättning, pension och lämplighetsbedömning

Den totala ersättningen ska bidra till Handelsbankenkoncernens företagsmål genom att attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare, samt att säkerställa god chefsförsörjning. Handelsbanken anser att fast ersättning bidrar till en sund verksamhet och därför ska tillämpas som huvudregel medan rörlig ersättning ska tillämpas med stor försiktighet. Den totala utbetalda rörliga ersättningen under ett år får inte överstiga 0,4 procent av kärnpriärkapitalet.

Ersättning för utfört arbete fastställs individuellt. Lön fastställs lokalt i enlighet med Handelsbankens decentraliserade arbetssätt och baseras på i förväg uppställda lönegrundande faktorer. Policyn har inte någon inverkan på de rättigheter och skyldigheter som arbetsmarknadens parter har överenskommit genom kollektivavtal.

Chefen för Group HR ansvarar för tillämpningen av koncernens ersättningsystem. Kontrollfunktionerna och deras lokala enheter ska identifiera, övervaka, analysera och rapportera väsentliga risker eller brister med ersättningsystemet.

Pension är en del av den totala ersättningen till koncernens medarbetare. Den totala ersättningen ska vara marknadsanpassad. Pensionsvillkoren i de länder där koncernen bedriver verksamhet ska vara konkurrenskraftiga samt anpassade efter lagstiftning och regelverk i enlighet med de förutsättningar som gäller för respektive land.

En mer utförlig beskrivning av ersättningsprinciper i Handelsbanken finns på denna sida och detaljerade upplysningar om ersättningar i not K8 på sidorna 116–119.

Lämplighetsbedömningar vid val av styrelseledamöter till bankens dotterbolag utförs av ansvarig personalfunktion. Group HR utför lämplighetsbedömning inför beslut om tillsättning av medlemmar i Senior Management och chef för Group Audit.

Policy för den interna revisionsverksamheten

Group Audit ska utvärdera koncernens effektivitet och ändamålsenlighet avseende processer för riskhantering, intern styrning och kontroll. Revisionen ska självständigt och oberoende granska koncernens verksamhet, redovisning och styrningsprocess, att väsentliga risker iden-

tifieras och hanteras tillfredsställande och att väsentlig finansiell information är tillförlitlig, korrekt och lämnas i tid med mera. Group Audit är direkt underställd styrelsen och rapporterar till styrelsen och dess revisionsutskott samt till verkställande direktören.

Policy för hantering och rapportering av händelser av väsentlig betydelse

Händelser av väsentlig betydelse ska rapporteras till Finansinspektionen. Här avses händelser som kan äventyra moderbolagets eller dotterbolags stabilitet eller skyddet för kunders tillgångar.

Policy för bankens utnyttjande av externrevisorernas tjänster

Anlitande av bankens valda revisorer för andra tjänster än revision ska undvikas när så kan ske utan olägenhet. Beslut om detta fattas av chefen för Group Audit eller, vid mer omfattande arbete, av styrelsens revisionsutskott. Denna policy beslutas av styrelsens revisionsutskott på uppdrag av styrelsen.

Policy för compliance (regelefterlevnad)

Compliance (regelefterlevnad) innebär efterlevnad av lagar, förordningar, myndigheters föreskrifter och interna regler samt god sed eller god standard. Handelsbanken har låg tolerans för compliancerisker. Compliancefunktionen ska med ett riskbaserat arbetssätt såväl stödja som kontrollera regelefterlevnad och även analysera brister och risker avseende regelefterlevnad. Group Compliance är direkt underställd verkställande direktören och rapporterar till denne samt till styrelsen och dess riskutskott. Compliancefunktionen ska vara oberoende i förhållande till de funktioner som kontrolleras.

Policy för klagomålshantering

Kundansvarigt kontor ansvarar för att ta emot och hantera kundklagomål. Klagomål ska handläggas skyndsamt, seriöst och i dialog med kunden, med beaktande av gällande regler för det som klagomålet gäller.

Policy för anställdas värdepappers- och valutaaffärer

Policyn som omfattar samtliga anställda i Handelsbankenkoncernen, både fast och tillfälligt anställda, närstående samt uppdragstagare, har till syfte att förhindra att någon som omfattas av policyn gör egna värdepappersaffärer som innebär marknadsmissbruk eller missbruk av eller otillbörligt röjande av konfidentiell information enligt de regler som gäller för Handelsbanken och anställda enligt gällande lagstiftning, myndighetsföreskrifter och frivilliga överenskommelser.

Redovisningspolicy

Policyn tillämpas på Handelsbankens redovisningsfunktion. Koncernredovisningen upprättas i enlighet med IFRS, såsom de har antagits av EU, med de tillägg som följer av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Moderbolagets årsredovisning upprättas i enlighet med ÅRKL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Utländska verksamheter ska utöver att följa koncernens regler även upprätta bokföring i enlighet med det regelverk som är tillämpligt i det land där de är bokföringsskyldiga.

Policy om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt iakttagande av internationella sanktioner

Policyn är baserad på lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt lagen om vissa internationella sanktioner. Handelsbanken ska inte medverka i affärer som misstänks ha en koppling till brottslig verksamhet eller som de anställda inte förstår innebörden av. Handelsbankens arbetssätt utgår från kännedom om kunden och förståelse för kundens verksamhet. Kundkännedom ska uppnås och vidmakthållas så länge kundförhållandet består. Handelsbanken ska bevaka och följa beslut och sanktioner enligt lagen om vissa internationella sanktioner.

ERSÄTTNINGSPRINCIPER I HANDELSBANKEN

Bankens principer för ersättningar till anställda har legat fast under lång tid. Handelsbanken har generellt en låg risktolerans och anser att fast ersättning bidrar till en sund verksamhet och därför ska tillämpas som huvudregel. Till bankens ledande befattningshavare och till medarbetare som fattar beslut om krediter eller limiter, eller arbetar inom bankens kontrollfunktioner, ges endast fast ersättning. Detta gäller även för medarbetare som bedöms ha en väsentlig inverkan på bankens riskprofil, i banken benämnda som risktagare.

Rörlig ersättning tillämpas med stor försiktighet och i mycket begränsad omfattning, och erbjuds endast till medarbetare inom affärsområdet Capital Markets, i vissa dotterbolag med fondverksamhet och i det engelska dotterbolaget Heartwood. Rörlig ersättning inom dessa verksamheter kan endast ges till medarbetare som ingår i enheter vars resultat byggs upp av provisioner eller sådana förmedlingsaffärer som sker utan tagande av kredit-, marknads- eller likviditetsrisk för banken. Färre än 2 procent av koncernens anställda har möjlighet att erhålla rörlig ersättning. Totalt avsatt belopp för rörlig ersättning under ett år till medarbetare i Handelsbankenkoncernen får inte överstiga

0,4 procent av bankens kärnprimärkapital. För 2017 avsattes totalt 60 miljoner kronor till rörlig ersättning, vilket motsvarar cirka 0,7 procent av den totala lönesumman. Handelsbanken följer Finansinspektionens föreskrifter om ersättningsystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag, vilka bland annat innehåller bestämmelser om utformning av och beslut om ersättningspolicy. I ersättningsutskottets beredning och bedömning av styrelsens ersättningspolicy och bankens ersättningsystem deltar såväl chefer för berörda sakområden som cheferna för Group Risk Control och Group Compliance.

Nedan följer en närmare beskrivning av fast och rörlig ersättning i Handelsbanken. Övriga uppgifter om ersättning som banken lämnar i enlighet med gällande föreskrifter framgår av not K8 på sidorna 116–119. Där lämnas även uppgifter om belopp avseende löner, pensioner och andra förmåner samt lån till Executive Directors.

Fast ersättning

Banken är i Sverige och i vissa andra länder part i kollektivavtal om generella anställningsvillkor under anställningstiden och pensionsvillkor efter uppnådd pensionsålder. Bankens lönepolitik syftar till att bankens konkurrenskraft och lönsamhet ska utvecklas positivt och att banken ska attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare samt säkerställa en god chefsförsörjning. En god lönsamhets- och produktivitetsutveckling i banken skapar förutsättningar för en positiv löneutveckling för bankens medarbetare.

Banken har en långsiktig syn på medarbetarnas anställning. Ersättning för utfört arbete fastställs individuellt för varje medarbetare och utgår i form av fast kontant lön, sedvanliga löneförmåner och pension. Lönesättningen i Handelsbanken sker lokalt. Som huvudregel fastställs lönen lokalt i lönesamtal mellan medarbetaren och dennes chef. Denna ordning har tillämpats med stor framgång under många år och innebär att chefer på alla nivåer regelbundet deltar i löneprocessen och tar ansvar för bankens lönepolitik och den egna enhetens personalkostnadsutveckling.

Lönen baseras på i förväg kända lönegrundande faktorer: arbetets art och svårighetsgrad, kompetens, prestationsförmåga och uppnådda arbetsresultat, ledarskap, marknaden och medarbetaren som bärare av bankens kultur.

Principer för ersättning till ledande befattningshavare

Aktieägarna beslutar på årsstämman om riktlinjer för ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare. Riktlinjerna tillämpas på verkställande direktören, övriga Executive Directors och sådana styrelseledamöter i Handelsbanken som också är anställda

i banken. Beträffande årsstämmans riktlinjer från 2017 hänvisas till avsnittet Årsstämman 2017 på sidan 51.

Styrelsen beslutar om ersättning till de befattningshavare som omfattas av årsstämmans ersättningsriktlinjer (med undantag för de två styrelseledamöter som är anställda i Handelsbanken), tillsammans 14 personer (per den 31 december 2017). Styrelsen beslutar också om ersättning till chefer för kontrollfunktioner och vice verkställande direktörer som inte är ledande befattningshavare.

I enlighet med årsstämmans riktlinjer utgår ersättning endast i form av fast lön och avsättning till pension samt sedvanliga förmåner som till exempel tjänstebil. Som en del av ersättningen kan Handelsbanken även tillhandahålla en tjänstebostad efter särskilt beslut från styrelsen. Rörlig ersättning förekommer inte. Det finns inte heller avtal om avgångsvederlag. Uppsägningstiden från befattningshavarens sida är högst sex månader och från Handelsbankens sida högst tolv månader, eller, om banken säger upp avtalet senare än fem år efter inträde i gruppen av ledande befattningshavare, högst 24 månader.

Enligt årsstämmans riktlinjer är pensionsåldern normalt 65 år för nya befattningshavare. För befattningshavare som kvarstår i tjänst efter ordinarie pensionsålder gäller en ömsesidig uppsägningstid om högst sex månader.

Befattningshavarna erhåller tilldelning i Handelsbankens resultatandelssystem Oktogonen på samma villkor som alla andra anställda i banken och har även rätt att växla lön till pension på samma villkor som gäller för andra medarbetare. Ytterligare information om ersättning till ledande befattningshavare framgår i not K8 på sidorna 116–119. Arvodet från externa styrelseuppdrag för bankens räkning, ska betalas in till banken.

Inför årsstämman 2018 föreslår styrelsen riktlinjer för ersättningar och andra anställningsvillkor till ledande befattningshavare enligt följande. Riktlinjerna ska inte påverka sådan ersättning till ledande befattningshavare som bestämts tidigare.

- De samlade totala ersättningarna ska vara marknadsmässiga.
- Ersättning ges endast i form av fast lön, avsättning till pension och sedvanliga löneförmåner. Banken kan efter särskilt beslut av styrelsen, tillhandahålla tjänstebostad. Rörliga ersättningsformer som bonus eller tantiem förekommer inte.
- De ledande befattningshavarna omfattas, på samma villkor som alla medarbetare i banken, av resultatandelssystemet Oktogonen.
- Pensionsåldern är normalt 65 år. Pensionsförmåner är premiebaserade och kan utgå utöver kollektivavtalad pensionsplan.

- Uppsägningstiden är från befattningshavarens sida sex månader och från Handelsbankens sida högst tolv månader. Om banken säger upp avtalet senare än fem år efter inträde i gruppen ledande befattningshavare, utgör uppsägningstiden högst 24 månader. Härutöver utgår ingen avgångsersättning. Andra tider må följa av kollektivavtal eller arbetsrättsliga regler.
- Styrelsen ska ha rätt att undantagsvis fråga de fastställda riktlinjerna om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Dessa riktlinjer ska tillämpas på verkställande direktören, övriga Executive Directors och sådana styrelseledamöter i moderbolaget som också är anställda i banken.

Rörlig ersättning

I Handelsbanken beslutar styrelsen om ersättningspolicy. Ersättningspolicyns huvudprincip är att ersättning ska utgå som fast ersättning. Policyn medger dock att rörlig ersättning kan utgå. Styrelsen beslutar om det totala beloppets storlek.

Rörlig ersättning baseras på Handelsbankens lönegrundande faktorer och ska utformas så att den inte uppmuntrar till osunt risktagande. Det resultat som ligger till grund för rörlig ersättning riskjusteras och belastas med faktiska kostnader för det kapital och den likviditet som verksamheten kräver. Rörlig ersättning utgår som huvudregel endast kontant. I dotterbolag som bedriver fondverksamhet och i Heartwood utbetalas den rörliga ersättningen helt eller delvis i fondandelar.

Huvudregel för rörlig ersättning är att den ska vara föremål för uppskjutande med minst 40 procent i minst tre år. Rörlig ersättning som uppskjuts till särskilt höga belopp skjuts upp med 60 procent i fyra år. Utbetalning av och äganderätten till rörlig ersättning tillfaller den berättigade först efter utgången av uppskjutandeperioden. Uppskjuten ersättning kan bortfalla eller nedjusteras om det visar sig att förluster eller ökade risker och kostnader uppstår under uppskjutandeperioden eller i det fall utbetalning skulle bedömas oförsvarbar med hänsyn till bankens finansiella situation. Ingen medarbetare kan få en högre rörlig ersättning än 100 procent av sin fasta ersättning.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Redogörelsen för Handelsbankens process för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen grundar sig på det ramverk som tagits fram av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Processen har utformats för att säkerställa att bankens principer för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs, samt att den finansiella rapporteringen är upprättad i överensstämmelse med lag, tillämpliga redovisningsstandarder och övriga krav på noterade bolag.

Kontrollmiljö

Det grundläggande för Handelsbankens interna kontroll avseende den finansiella rapporteringen är den kontrollmiljö som har beskrivits tidigare i bolagsstyrningsrapporten: organisationsstruktur, ansvarsfördelning, riktlinjer och styrande dokument.

Ytterligare en del av den interna kontrollprocessen är riskbedömningen – det vill säga identifiering och hantering av de risker som kan påverka den finansiella rapporteringen samt de kontrollaktiviteter som syftar till att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser.

Riskbedömning

En viktig del av bankens riskbedömning är de självvärderingar som årligen utförs på regionbanker, dotterbolag, centrala avdelningar och utländska enheter. Risker avseende den finansiella rapporteringen är en del av denna totalanalys.

I en självvärdering definieras vilka händelser som utgör potentiella risker för verksamheten, och därefter uppskattas sannolikheten för och konsekvenserna av varje risk. Särskild hänsyn tas till risken för oegentligheter och risken för förlust eller förskingring av tillgångar. Med utgångspunkt från självvärderingen utformas en åtgärdsplan. Handelsbankens riskhantering i övrigt beskrivs i detalj i not K2 på sidorna 84–113 samt i bankens Pelare 3-rapport.

Kontrollaktiviteter

Olika kontrollaktiviteter finns inbyggda i hela processen för finansiell rapportering.

Group Finance ansvarar för koncernredovisning och koncernbokslut samt för ekonomiska och administrativa styrsystem. I avdelningens ansvar ingår även koncernens likviditet, internbank, kapitalbas, skatteanalys samt den koncerngemensamma myndighetsrapporteringen. Kapitalkraven beräknas dock av Group Risk Control. Group Finance ska vidare säkerställa att instruktioner av betydelse för den finansiella rapporteringen görs kända och tillgängliga för berörd personal. Riskkontrollen identifierar, kontrollerar och rapporterar risker för fel i bankens antaganden och bedömningar som ligger till grund för bankens finansiella rapportering.

Inom redovisnings- och controllerorganisationen sker fortlöpande avstämningar och kontroller av redovisade belopp samt analyser av resultat och balansräkningar.

De ekonomiansvariga på regionbanker, dotterbolag, centrala avdelningar och utländska enheter ansvarar för att kontrollaktiviteterna i den finansiella rapporteringen för deras respektive enheter är ändamålsenliga, det vill säga att de är utformade för att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser, samt att de står i överensstämmelse med interna riktlinjer och instruktioner. Vid varje kvartalsbokslut intygar enheterna att nyckelkontroller har utförts, att inga differenser föreligger samt att deras balans- och resultaträkning är korrekt. Chefen för Group Finance avrapporterar status av den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen till revisionsutskottet vid varje kvartalsbokslut.

Chefen för Group Risk Control ansvarar för att inrätta och upprätthålla en värderingskommitté. Kommitténs roll är att stödja riskkontrollen, Group Finance samt lokala risk- och ekonomifunktioner i beslutsfattande inom värderings- och redovisningsfrågor. Kommittén behandlar värdering av finansiella tillgångar och skulder, inklusive derivat som värderas till verkligt värde, samt finansiella garantier. Värderingen avser såväl egna innehav som sådana som hålls för annans räkning. Kommittén ska säkerställa att värderingen följer externa regelverk, interna riktlinjer och gällande marknadspraxis.

En hög informationssäkerhet är en förutsättning för en god intern kontroll av den finansiella rapporteringen. Därför finns regler och riktlinjer för att säkerställa tillgänglighet, riktighet, sekretess och spårbarhet i informationen i affärssystemen.

Som ett led i arbetet med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen har styrelsen inrättat ett revisionsutskott bestående av styrelsens ordförande samt tre styrelseledamöter. Utskottet behandlar kritiska redovisningsfrågor samt de finansiella rapporter som banken lämnar. Utskottet övervakar också effektiviteten i internkontrollen, internrevisionen och riskhanteringssystemen avseende den finansiella rapporteringen. Se vidare under rubriken Utskotts- och kommittéarbete på sidan 52.

Information och kommunikation

Banken har informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen. Koncernens övergripande redovisningsinstruktion och särskilda rutinbeskrivningar för bokslutsarbetet kommuniceras till berörda medarbetare via koncernens intranät. Det system som används för finansiell rapportering omfattar hela koncernen.

Uppföljning

Group Audit, Group Compliance och Group Risk Control samt redovisnings- och controlleravdelningarna följer upp att interna policyer, instruktioner och andra styrdokument efterlevs. Uppföljningen sker på central nivå, men också på lokal nivå – inom regionbanker, dotterbolag, centrala avdelningar och utländska enheter. I den policy som styrelsen har fastställt för internrevisionen framgår att den ska granska den interna styrningen och kontrollen samt utvärdera tillförlitligheten i koncernens finansiella rapportering. Internrevisionen beskrivs närmare på sidan 54. Koncernens informations- och kommunikationsvägar följs upp kontinuerligt för att säkerställa att dessa är ändamålsenliga för den finansiella rapporteringen.

Styrelse

Namn	Pär Boman Ordförande	Fredrik Lundberg Vice ordförande	Karin Apelman Ledamot	Jon Fredrik Baksas Ledamot	Anders Bouvin Ledamot
Invald år	2006	2002	2016	2003	2017
Född	1961	1951	1961	1954	1958
Nationalitet	Svensk	Svensk	Svensk	Norsk	Svensk
Befattning och väsentliga styrelse-uppdrag	Ordförande i Svenska Cellulosa AB SCA och Essity AB • Vice ordförande i AB Industrivärden • Ledamot i Skanska AB.	VD och koncernchef i L E Lundbergföretagen AB • Ordförande i Holmen AB, Hufvudstaden AB, AB Industrivärden, Industrade AB • Ledamot i L E Lundbergföretagen AB, Skanska AB.	Vice ordförande i Svenska Kraftnät • Ledamot i Bliwa Livförsäkring, ömsesidigt, STINT (Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning).	Ledamot i Telefonaktiebolaget LM Ericsson.	VD och koncernchef i Handelsbanken • Vice ordförande i Svenska Bankföreningen.
Bakgrund	2006–2015 VD och koncernchef i Handelsbanken • 2002–2005 vice VD, chef för Handelsbanken Markets • 1998–2002 vice VD, chef för Handelsbanken Danmark • Anställd i Handelsbanken 1991.	Koncernchef i L E Lundbergföretagen AB sedan 1981 • Verksam inom Lundbergs sedan 1977.	2007–2016 Exportkreditnämnden, EKN, generaldirektör • 2001–2007 Luftfartsverket, finans- och ekonomidirektör • 1994–2001 SAAB Aircraft Leasing, vice VD • 1990–1994 SAS, Leasing & Project Finance samt Corporate Finance & Assistant Treasurer • 1987–1990 SAAB Aircraft Credit, vice President • 1986–1987 Sven Hagströmer AB, Corporate Finance • 1981–1985 Exportkreditnämnden, EKN.	2008–2016 ledamot i GSM Association, ordförande 2013–2016 • 2002–2015 Telenorkoncernen, VD och koncernchef • 1989–2002 Telenorkoncernen, olika uppdrag inom ekonomi, ekonomistyrning och ledning • 1988–1989 Aker AS • 1985–1988 Stolt Nielsen Seaway AS • 1979–1985 Det Norske Veritas, Norge och Japan.	2010–2016 vice VD, chef för Handelsbanken UK • 2007–2010 vice VD, chef för regionbanken Norra Storbritannien • 2002–2007 vice VD, chef för Handelsbanken Danmark • 1999–2002 chef för Handelsbankens kontor i New York • Tio års erfarenhet från den svenska kontorsrörelsen • Anställd i Handelsbanken sedan 1985.
Utbildning	Ingenjör och ekonomexamen.	Civilekonom och civilingenjör, ekon dr hc och tekn dr hc.	Civilekonom.	Civilekonom och PED från IMD.	Filosofie kandidat i ekonomi och nationalekonomi. Ekon dr hc vid London Institute of Banking & Finance.
Ersättning 2017 ¹	4 612 500 kr	1 265 000 kr	640 000 kr	1 888 750 kr	0 kr
Kreditkommitté Deltagande	Ordförande 13/13	13/13	-	8/13 ²	13/13
Revisionsutskott Deltagande	5/5	-	-	5/5	-
Ersättningsutskott Deltagande	Ordförande 9/9	-	-	-	-
Risikutskott Deltagande	Ordförande 5/5	-	-	5/5	-
Risikutskott för den amerikanska verksamheten Deltagande	Ordförande 2/2	-	-	2/2	-
Styrelsemöten Deltagande	Ordförande 9/9	9/9	8/9	9/9	7/9 ²
Egna och närståendes aktieinnehav	53 388, varav 23 388 i indirekt innehav ³ .	55 775 000	0	3 800	50 808, varav 45 808 i indirekt innehav ³ . Konvertibel 2014 till nominellt belopp: 5 869 254 kr.
Beroende/oberoende	Ej oberoende i förhållande till banken och bankledningen (tidigare VD). Ej oberoende i förhållande till större aktieägare (vice ordförande i AB Industrivärden).	Oberoende i förhållande till banken och bankledningen. Ej oberoende i förhållande till större aktieägare (ordförande i AB Industrivärden).	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Ej oberoende i förhållande till banken och bankledningen (VD). Oberoende i förhållande till större aktieägare.
Antal uppdrag ⁴ Faktiskt antal uppdrag ⁵	5 ⁶ 12	4 ⁶ 10	2 5	3 4	2 2

¹ Av årsstämman beslutad ersättning. Summan av ersättningar till styrelsen uppgick 2017 till 13 825 000 kronor.

² Ledamot i styrelsen/utskottet från mars 2017.

³ Indirekt innehav av aktier i Handelsbanken via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.

⁴ Antal uppdrag beräknat enligt Lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse 10:8 b § varvid sammanräkning får ske av uppdrag inom samma koncern och i bolag där banken har ett kvalificerat innehav. Uppdrag i organisationer utan huvudsakligt kommersiellt syfte, bland annat vissa stiftelser och ideella föreningar medräknas inte.

⁵ Antal uppdrag utan hänsynstagande till i fotnot 4 nämnda beräkningsprinciper.

⁶ Har beviljats tillstånd av Finansinspektionen att inneha ett ytterligare uppdrag som styrelseledamot i enlighet med Lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse 10:8 b § 3 st.

Kerstin Hessius Ledamot	Jan-Erik Höög Ledamot	Ole Johansson Ledamot	Lise Kaae Ledamot	Bente Rathe Ledamot	Charlotte Skog Ledamot
2016	2017	2012	2015	2004	2012
1958	1969	1951	1969	1954	1964
Svensk	Svensk	Finsk	Dansk	Norsk	Svensk
VD Tredje AP-fonden • Ledamot i Vasakronan AB, Hemsö Fastighets AB, Trenum AB, Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB samt Øresundsbro Konsortiet.	Chef Private Banking och stf chef Affärsstöd i Handelsbanken Sydöstra Sverige. Ordförande i Stiftelsen Oktogonen.	Ordförande i Aker Arctic Technology Inc och Hartwall Capital Oy Ab • Vice ordförande i Konecranes Oyj Apb.	VD HeartLand A/S • Ledamot i Whiteway A/S och olika bolag inom Heartland-koncernen.	Ordförande i Ecohz AS och Cenium AS (båda bolagen är dotterbolag till Strawberry Invest AS) • Vice ordförande i Polaris Media ASA.	Banktjänsteman i Handelsbanken • Ordförande i Finansliv Sverige AB • Ledamot i Finansförbundet, Stiftelsen Oktogonen.
2001–2004 Stockholmsbörsen, VD • 1999–2000 Sveriges Riksbank, vice riksbankschef • 1998 Danske Bank, VD Asset Management • 1990–1997 ABN Amro Bank/Alfred Berg • 1989–1990 Finanstidningen • 1986–1989 Riksgälden • 1985–1986 Sveriges Riksbank • 1984–1985 Statskontoret.	Innehaft olika positioner i Handelsbanken • Anställd sedan 1991.	1975–2011 innehaft olika uppdrag inom Wärtsilä-(Metra) koncernen med ett avbrott för Valmet 1979–1981 • Koncernchef 2000–2011.	1992–2008 PricewaterhouseCoopers.	1999–2002 vice koncernchef Gjensidige NOR (VD livbolaget, ordförande Fond- och Kapitalförvaltningsbolaget) • 1996–1999 VD Gjensidige Bank AS • 1993–1996 VD Elcon Finans AS • 1991–1993 vice VD Forenede Forsikring • 1989–1991 Ekonomidirektör Forenede Forsikring • 1977–1989 Kredit- och ekonomichef E.A. Smith AS.	Innehaft olika positioner i Handelsbanken • Anställd sedan 1989.
Civilekonom.	Ekonomiskt gymnasium, marknadsekonom (IHM Business School).	Diplomekonom.	Auktoriserad revisor.	Civilekonom och MBA.	Ekonomiskt gymnasium.
640 000 kr	0 kr	1 852 500 kr	1 005 000 kr	1 921 250 kr	0 kr
-	Suppleant -	13/13	12/13	12/13	Suppleant 1
-	-	5/5	-	Ordförande 5/5	-
-	-	9/9	-	9/9	-
-	-	5/5	-	5/5	-
-	-	-	-	-	-
9/9	7/9 ²	9/9	9/9	9/9	9/9
8 700	26 911, varav 26 911 i indirekt innehav ³ . Konvertibel 2014 till nominellt belopp: 1 188 742 kr.	73 880	2 560	0	26 263, varav 25 547 i indirekt innehav ³ . Konvertibel 2014 till nominellt belopp: 251 744 kr.
Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Ej oberoende i förhållande till banken och bankledningen (anställd). Ej oberoende i förhållande till större aktieägare (ordförande i Stiftelsen Oktogonen).	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Oberoende i förhållande till banken, bankledningen och större aktieägare.	Ej oberoende i förhållande till banken och bankledningen (anställd). Ej oberoende i förhållande till större aktieägare (ledamot i Stiftelsen Oktogonen).
4 11	2 3	4 9	3 91	3 4	4 8

Styrelsens sekreterare och chef Corporate Governance

Klas Tollstadius

Styrelsens sekreterare och chef Corporate Governance • Född 1954 • Anställd i Handelsbanken 1991 • Aktieinnehav* 36 664, varav 24 043 i indirekt innehav**
• Konvertibel 2014: 5 617 510 kr.

* Direkt innehav av aktier och konvertibler avser såväl eget som närståendes innehav.

** Indirekt innehav av aktier i Handelsbanken via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.

Senior Management

samt Audit och Whistleblowing Function

Executive Directors¹ i Senior Management

Namn	Befattning	Född	Anställd	Aktieinnehav	Konvertibel 2014 ²
Nina Arkilahti	CEO, Handelsbanken Finland	1967	1995	Aktieinnehav* 20 007, varav 12 810 i indirekt innehav**	5 617 510 kr
Per Beckman	Chief Credit Officer, Group Credits	1962	1993	Aktieinnehav* 12 797, varav 12 797 i indirekt innehav**	5 617 510 kr
Anders Bouvin	President and Group Chief Executive	1958	1985	Aktieinnehav* 50 808, varav 45 808 i indirekt innehav**	5 869 254 kr
Per Elcar	Head, Markets & Asset Management	1962	2002	Aktieinnehav* 25 109, varav 8 399 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Maria Hedin	CRO, Group Risk Control	1964	2010	Aktieinnehav* 3 982, varav 3 736 i indirekt innehav**	5 176 431 kr
Joakim Jansson	Head, Business Support Capital Markets	1976	2006	Aktieinnehav* 6 213, varav 6 213 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Agneta Lilja	CIO, Group IT	1961	1985	Aktieinnehav* 44 927, varav 44 927 i indirekt innehav**	5 617 510 kr
Rolf Marquardt	CFO, Group Finance	1964	2002	Aktieinnehav* 9 074, varav 9 074 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Lars Moesgaard	CEO, Handelsbanken Denmark	1968	1988	Aktieinnehav* 8 022, varav 6 579 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Stina Petersson	Chief Human Resources Officer, Group HR	1965	1985	Aktieinnehav* 37 522, varav 37 522 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Mikael Sørensen	CEO, Handelsbanken UK	1966	1994	Aktieinnehav* 6 387, varav 6 387 i indirekt innehav**	5 617 510 kr
Dag Tjernsø	CEO, Handelsbanken Norway	1962	1988	Aktieinnehav* 15 579, varav 15 579 i indirekt innehav**	5 436 030 kr
Jens Wiklund	CEO, Handelsbanken the Netherlands	1975	1997	Aktieinnehav* 5 921, varav 5 921 i indirekt innehav**	835 878 kr
Carina Åkerström	Deputy Group Chief Executive. Head, Handelsbanken Stockholm	1962	1986	Aktieinnehav* 26 454, varav 26 454 i indirekt innehav**	5 617 510 kr

¹ Executive Directors ingår i Senior Management och är Handelsbankens ledande befattningshavare enligt aktiebolagslagens definition och dessutom den verkställande ledningen enligt Finansinspektionens definition.

Övriga i Senior Management

Namn	Befattning	Född	Anställd	Aktieinnehav	Konvertibel 2014 ²
Pål Bergström	Chief Compliance Officer, Group Compliance	1967	2015	Aktieinnehav* 6 259, varav 6 259 i indirekt innehav**	–
Katarina Berner Frösödal	COO, Handelsbanken Sweden	1956	1979	Aktieinnehav* 1 735, varav 1 735 i indirekt innehav**	5 617 510 kr
Klas Bornälv	Head, Group Infrastructure	1971	1997	Aktieinnehav* 12 538, varav 12 538 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Magnus Ericson	Head, Handelsbanken Northern Sweden	1968	1988	Aktieinnehav* 23 262, varav 22 262 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Anders Fagerdahl	Head, Handelsbanken South East Sweden	1969	1988	Aktieinnehav* 25 958, varav 25 958 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Mikael Hallåker	Chairman of subsidiary. Acting Chief Communications Officer, Group Communications	1959	2001	Aktieinnehav* 9 604, varav 9 604 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
John Hodson	Head, Handelsbanken Southern UK	1961	2007	Aktieinnehav* 1 788, varav 1 788 i indirekt innehav**	1 340 957 kr
Elisabet Jamal Bergström	Chief Sustainability Officer, Group Sustainability	1968	1994	Aktieinnehav* 14 726, varav 11 114 i indirekt innehav**	251 744 kr
Katarina Ljungqvist	Head, Handelsbanken Western Sweden	1965	1989	Aktieinnehav* 26 170, varav 26 170 i indirekt innehav**	5 617 510 kr
Nick Lowe	Head, Handelsbanken Central UK	1958	2007	Aktieinnehav* 1 504, varav 1 504 i indirekt innehav**	5 152 092 kr
Suzanne Minifie	Head, Handelsbanken Yorkshire and North East UK	1972	2006	Aktieinnehav* 1 450, varav 1 450 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
John Parker	Head, Handelsbanken Northern UK	1955	2006	Aktieinnehav* 2 206, varav 2 206 i indirekt innehav**	5 769 607 kr
Juha Rantamaa	Head, Group IT Operations & Development	1964	2011	Aktieinnehav* 10 531, varav 10 531 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Hannu Saari	Chief Financial Crime Prevention Officer, Group Financial Crime Prevention	1963	1997	Aktieinnehav* 6 551, varav 6 551 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Louise Sander	CEO, Handelsbanken Liv Pension & Life	1969	2013	Aktieinnehav* 1 186, varav 1 186 i indirekt innehav**	1 188 742 kr
Göran Stille	Chairman of subsidiary	1966	1987	Aktieinnehav* 22 697, varav 12 797 i indirekt innehav**	5 617 510 kr
Ulrica Stolt Kirkegaard	CEO, Stadshypotek	1968	1994	Aktieinnehav* 15 962, varav 15 439 i indirekt innehav**	5 251 744 kr
Chris Teasdale	Head, Handelsbanken South West UK	1970	2007	Aktieinnehav* 1 848, varav 1 848 i indirekt innehav**	820 000 kr
Martin Wasteson	Chief Legal Officer, Group Legal	1971	2012	Aktieinnehav* 1 735, varav 1 735 i indirekt innehav**	–
Pontus Åhlund	Head, Handelsbanken Central Sweden	1963	1983	Aktieinnehav* 46 665, varav 38 098 i indirekt innehav**	5 617 510 kr

Audit och Whistleblowing Function, oberoende av Senior Management

Tord Jonerot	Chief Audit Executive, Group Audit	1958	1990	Aktieinnehav* 25 123, varav 25 123 i indirekt innehav**	5 617 510 kr
---------------------	------------------------------------	------	------	---	--------------

* Direkt innehav av aktier och konvertibler avser såväl eget som närståendes innehav.

** Indirekt innehav av aktier i Handelsbanken via vinstandelsstiftelsen Oktogonen.

² Se not K38.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Svenska Handelsbanken AB (publ)
Org nr 502007-7862

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Svenska Handelsbanken AB (publ) för år 2017. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 7–205 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och

lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar, och bolagsstyrningsrapporten är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder

beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för år 2016 har utförts som gemensam revision av KPMG AB och Ernst & Young AB som lämnat en revisionsberättelse daterad 16 februari 2017 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen.

SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet Revisorns ansvar i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Kreditgivning och reservering för kreditförluster

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Kreditriskexponeringar och dess hantering beskrivs i not K2 från sid 86. Koncernens redovisade kreditförluster specificeras i not K10. Upplysningar avseende moderbolaget finns i not M2 och M10. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not K1, avsnitt 10 på sid 76. Av not M1 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende kreditgivning och reserveringar för kreditförluster överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området

I Svenska Handelsbankens verksamhet ingår att ta kreditrisker i kontorsrörelsen.

Koncernens (moderbolagets) kreditportfölj uppgår till 2 351 245 (1 686 023) mkr per 31 december 2017, vilket motsvarar 85 (84) procent av totala tillgångar. Den totala kreditriskexponering, inklusive åtaganden utanför balansräkningen, uppgår till 3 104 971 (2 519 148) mkr, vilket motsvarar 112 (125) procent av totala tillgångar. Summa reserv för sannolika kreditförluster uppgår till -5 159 (-4 941) mkr.

Reservering för kreditförluster motsvarar bankens bästa uppskattning av potentiellt uppkomna förluster i kreditportföljerna per balansdagen. Reserveringen för förfallna krediter beräknas antingen på individuell basis eller på kollektiv basis för grupper med likartade krediter. 91 (91) procent av redovisade kreditförluster utgörs av specifika reserveringar för individuell värderade fordringar.

Den största delen av verksamheten utgörs av kredithantering och kreditriskexponering utgör den dominerande risken för banken. Utöver

detta finns det en inneboende osäkerhet i redovisning av avsättningar för kreditförluster. Redovisningen bygger på bedömningar av banken av ett stort antal interna och externa observationer inklusive uppskattningar av framtida kassaflöden. Till följd av den osäkerhet som är kopplad till bedömningen av dessa kassaflöden, har detta område bedömts vara ett särskilt betydelsefullt område i revisionen av Svenska Handelsbanken.

Hur detta område beaktades i revisionen

Vi har testat utformning och effektivitet av nyckelkontroller i kreditprocessen inklusive kreditbeslut, kreditgranskning, ratingklassificering samt identifiering och fastställande av krediter som ska reserveras för. Testade kontroller utgörs av såväl manuella kontroller som automatiska kontroller i applikationssystem. Vi har även testat generella IT-kontroller inklusive behörighetshandling för dessa system.

Vi har utmanat de bedömningar av återvinningsvärdet av framtida kassaflöden för specifika reserveringar gjorda för individuellt värderade krediter som gjorts av banken.

För krediter som är värderade med kollektiva reserveringsmodeller har vi bedömt antagandena i modellerna. Vi har också stickprovsvis kontrollerat indata i modellerna och rimligheten i beräkningarna.

Vi har bedömt de omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen och om informationen är tillräckligt omfattande som beskrivning av bankens bedömningar.

Vi har också utvärderat det granskningsarbete som genomförs av Svenska Handelsbankens internrevision.

Värdering av finansiella instrument där marknadspriser saknas

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Finansiella instrument värderade till verkligt värde beskrivs i not K40 för koncernen och M34 för moderbolaget. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not K1, avsnitt 9 på sid 76. Av not M1 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende finansiella instrument värderade till verkligt värde överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området

Svenska Handelsbanken har finansiella instrument som värderas till verkligt värde. Banken har finansiella instrument där aktuella marknadspriser saknas varför verkligt värde bestäms utifrån värderingsmodeller som bygger på marknadsdata. Dessa finansiella instrument kategoriseras i nivå 2 enligt IFRS värderingshierarki. Svenska Handelsbanken har även i viss omfattning finansiella instrument vars värdering till verkligt värde bestäms utifrån värderingsmodeller där värdet påverkas av indata som inte går att verifiera med externa marknadsuppgifter. Dessa finansiella instrument kategoriseras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki.

Koncernen (moderbolaget) har finansiella tillgångar och finansiella skulder i nivå 2 om 64 491 (65 129) mkr respektive 29 095 (45 990) mkr. Finansiella tillgångar och skulder i nivå 3 uppgår till 1 810 (1 685) mkr respektive 552 (552) mkr.

Merparten av koncernens derivatkontrakt, däribland ränteswappar och olika typer av linjära valutaderivat, samt företagsobligationer utgör finansiella instrument i nivå 2. Företagsobligationer och derivatkontrakt i nivå 2 värderas med värderingsmodeller som bygger på marknadsräntor och andra marknadspriser. Finansiella instrument i nivå 3 utgörs främst av onoterade aktier i gemensamägda, placeringstillgångar i försäkringsrörelsen samt vissa derivatkontrakt som värderas med icke-observerbar data. Värdering av finansiella instrument i nivå 2 och 3

innefattar bedömningar av banken, eftersom de värderas med hjälp av modeller. Mot denna bakgrund har värderingen av dessa finansiella instrument bedömts vara ett särskilt betydelsefullt område.

Hur detta område beaktades i revisionen

Vi har testat nyckelkontroller i värderingsprocessen, innefattande bankens fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av datakvalitet samt förändringshantering avseende interna värderingsmodeller. Testade kontroller utgörs av såväl manuella kontroller som automatiska kontroller i applikationssystem. Vi har även testat generella IT-kontroller inklusive behörighetshandling för dessa system.

Vi har engagerat våra interna värderingsspecialister i syfte att utmana de metoder och antaganden som använts vid värderingen av finansiella instrument där marknadsvärden saknas.

Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot värderingsriktlinjer och branschpraxis.

Vi har jämfört använda antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor och undersökt betydande avvikelser. Vi har också kontrollerat rimligheten i beräkningarna genom att stickprovsvis utfört egna oberoende värderingar.

Vi har bedömt de omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen och om informatio-

nen är tillräckligt omfattande som beskrivning av bankens bedömningar.

Vi har också utvärderat det granskningsarbete som genomförs av Svenska Handelsbankens internrevision.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det tryckta årsredovisningsdokumentet innehåller även annan information än den formella årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 4–6 och 211–224. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS såsom de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska

beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller,

om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Svenska Handelsbanken AB (publ) för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhets art, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska

situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisions-sed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Ernst & Young AB, Jakobsbergsgatan 24, 111 24 Stockholm, utsågs till Svenska Handelsbanken AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 29 mars 2017 och har varit bolagets revisor sedan 28 april 1998.

PricewaterhouseCoopers AB, Torsgatan 21, 113 97 Stockholm, utsågs till Svenska Handelsbanken AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 29 mars 2017 och har varit bolagets revisor sedan 29 mars 2017.

Stockholm den 16 februari 2018

Ernst & Young AB

Jesper Nilsson
Auktoriserad revisor

PricewaterhouseCoopers AB

Johan Rippe
Auktoriserad revisor

